

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vsa leta 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterustopne peti-vrste po 12 h, če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravnništvo pa v pritličju. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo ob pravem času ponovno, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Vsa leta . . . K 22.— | Četrt leta . . . K 6-50
Pol leta . . . „ 11.— | En mesec . . . „ 1-90

Pošiljanje na dom se računa za vsa leta 2 K.

S pošiljanjem po pošti velja:

Vsa leta . . . K 25.— | Četrt leta . . . K 6-50
Pol leta . . . „ 13.— | En mesec . . . „ 2-30

Naročba se lahko z vsakim dnevom a hkratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

List se ustavlja 10. dan po potakli naročnini brez ozira vsakemu, kdor ne vpošlje iste ob pravem času.

Upravnništvo „Slovenskega Naroda“.

Jakličeva afera.

Dobrepoljski konsumar Jaklič, ki je mimogredé tudi učitelj, triumfira. Veselo naznanja, da je v kozji rog ugnal vse šolske oblasti in med kmetskim prebivalstvom v celi ribniški dolini se govori, da se je deželni šolski svet ustrašil klerikalnega ropota ter pred dr. Šusteršičem in dr. Krekom zlezel pod mizo.

Kakor znano, je okrajni šolski svet kočevski predlagal, naj se Jaklič kazenskim potom premesti iz Dobrepolja.

Storil je to na podlagi disciplinarne preiskave, ki je spravila vse polno preznajčnih stvari na dan. Če se pomisli, da je bil Jaklič večkrat sodno obsojen, med drugim zaradi sleparstva pri obč. volitvah, da je najavljeno shodu oznanjal in priporočal bojkot liberalcev in v tiskanih oklicih pozivljval kmetsko ljudstvo, naj liberalce pobije, potem se mora pač reči, da je bil predlog okrajnega šolskega sveta kočevskega vsakakor pravičen in utemeljen.

Deželni šolski svet se je s to zadevo bavil v minoletem mesecu, nekaj tednov potem, ko so klerikalci Jakliču v prid

provzročili veliko gonjo. Vsakdo se še spominja, kako so klerikalci zaradi Jakliča razgrajali v deželnem zboru, v svojih listih in na svojih shodih in s kakimi grožnjami so obsipavali deželni šolski svet za slučaj, če bi najmalomarnejšega kranjskega učitelja Jakliča res premestil iz Dobrepolj.

In deželni šolski svet v resnici ni pritrdil pravičnemu in utemeljenemu nasvetu okrajnega šolskega sveta kočevskega in Jakliča ni premestil iz Dobrepolj. Jakliču se je za njegovo počenje izrekla samo graja in sklenilo se je, da se nekaj časa ne pomakne v višji plačilni razred. To je izredno mila kazen in ni čuda, če sedaj Jaklič triumfira in če vlada med kmetskim ljudstvom prepričanje, da se je dež. šol. svet ustrašil klerikalnih groženj ter se ni upal Jakliča kaznovati tako, kakor je zaslužil.

Kazen, ki je zadela Jakliča, je izjemno milostna. To se ne da tajiti. Tako milostno kakor v tem slučaju ni deželni šolski svet še nikdar sodil in lahko bi navedli celo vrsto učiteljev, ki so bili za najneznatnejše pregreške veliko ostreje kaznovani. Lahko bi tudi navedli več slučajev, da so bili učitelji kazenskim potom premeščeni, dasi se njihovi pregreški še od daleč ne morejo primerjati Jakličevim pregreškom. Kdo bo dal tem učiteljem sedaj zadoščanja, da se je njim merila pravica z drugačnim merilom nego Jakliču?

Kdo popravi demoralizirni vpliv Jakličevega slučaja?

Nismo škodoželjni in zato se ne spuščamo v nikake rekriminacije zaradi sklepa deželnega šolskega sveta. Jaklič je tudi preveč brezpomembna oseba, da bi nam s stališča naše stranke bilo kaj ležeče na tem, če ostane v Dobrepoljah ali če ne ostane. Eno pa je, kar moramo povedati na polna usta in kar si naj deželni šolski svet dobro zapomni.

Kakor vsak človek, tako imajo tudi učitelji svoje slabosti in zato se zgodi večkrat, da pride kak učitelj v konflikt s svojimi disciplinarnimi predpisi. Doselej je bila v veljavi praksa, da se je v disciplinarnih slučajih postopalo jako

rezko. Deželni šolski svet je učitelje dostikrat za prave bagatele strogo in občutno kaznoval, posebno če so bili dotični disciplinarni slučajji le količkaj političnega značaja.

V prihodnje pa se bo moral deželni šolski svet držati drugega navodila. V Jakličevem slučaju je deželni šolski svet upeljal novo disciplinaro prakso in te prakse se bo moral v prihodnje držati v vseh slučajjih. Tudi če se pojde za liberalne učitelje. Deželni šolski svet naj bo prepričan, da ne bomo mirno gledali, če bi hotel pri liberalnih učiteljih postopati zopet po stari praksi. Jakličev slučaj ne ostane izjema, nego bo moral biti merodajen v vseh disciplinarnih slučajjih. Toliko svobode kakor Jakliču, gre vsakemu učitelju; kolikor sme Jaklič agitirati toliko sme tudi vsak drugi, če sme Jaklič javno nastopati proti liberalcem, mora biti tudi liberalnim učiteljem dovoljeno, da nastopajo proti klerikalcem, oziroma duhovnikom. Enaka pravica mora veljati za vse. Kako daleč smejo učitelji iti, to lahko posnamejo iz Jakličevega slučaja.

To je dobra stran sklepa deželnega šolskega sveta v Jakličevi zadevi in naši stranki ne bo na škodo, da je dobilo učiteljstvo nekoliko več svobode.

Nemško-češki spor.

Dunaj, 1. januarja. »Neues Wiener Tagblatt« je razposlal okrožnico mnogim odličnim politikom z vprašanjem, ali menijo, da bi se pod sedanjimi razmerami smelo upati na parlamentarno rešitev nemško-čeških spornih vprašanj, ali bi bilo misliti na pomirjenje obeh narodnosti v izvenparlamentarnem razsodišču. Na vprašanje so odgovorili odlični zastopniki čeških in nemških strank. Vsi so v tem edini, da je le z dosego notranjega miru in z rešitvijo nemško-čeških spornih vprašanj mogoče doseči red v parlamentarnih razmerah. Glede vprašanja o parlamentarnem ali izvenparlamentarnem pogajanju pa so tudi ti parlamentarci raznega mnenja.

Avstrijski veto in Vatikan.

Rim, 1. januarja. Na zborovanje kardinalov, ki bi naj sklepali zaradi veta avstrijske vlade pri papeževi volitvi, je prišlo samo 11 kardinalov; vsi drugi so izjavili, da nima smisla naknadno protestovati, pač pa se mora v bodoče veto preprediti.

Jubilej barona Calice.

Carigrad, 1. januarja. Avstro-ogrski poslanik baron Calice je obhajal te dni 50letnico svojega službovanja. Cesar Franc Jožef mu je poslal zelo laskavo brzojavko. Tukaj so mu čestitali vsi tujezemski tovariši, razni avstro-ogrski funkcionarji, avstro-ogrski kolonija, predstojniki turških uradov in tudi sultan sam po svojem tajniku Iz ed-paši.

Vojaška vzgojevališča na Hrvatskem.

Požega, 1. januarja. Tukajšnji mestni zastop je sklenil resolucijo za ustanovitev vojaških vzgojevališč s hrvatskim poučnim jezikom na Hrvatskem. Resolucija se je izročila banu in bramborskemu ministru.

Žrtva madjarske brutalnosti.

Budimpešta, 1. januarja. Kraljeva kurija je včeraj obsodila slovaškega državnega poslanca Ivana Valaseka zaradi »ščuovanja proti madjarski narodnosti (?)« v enoletno ječo.

Nasledki ex lex na Ogrskem.

Budimpešta 1. januarja. Finančni odsek je sprejel proračun za leto 1903. Finančni minister je naznanil, da je valed odpovedanega plačevanja davkov do konca leta narasel za ostanek direktnih davkov na 50 milijonov kron, kar je tembolj žalostno, ker je znatni del te svote neiztirljiv.

Ogrska obstrukcija.

Budimpešta, 1. jan. Splošno se govori, da se obstrukcija po novem letu ustavi. Sicer še tega Ugronova stranka ni oficialno sklenila, toda zaznamenovane ima le še tri poslance, in ko bodo ti govorili,

dovolila bo obstrukcijska stranka, da se nadaljno razpravljanje upelje v redni tok. Narodna stranka je sklenila, prirediti prihodnjo nedeljo protestni shod proti klicanju nadomestnih rezervistov v aktivno službo ter razširiti protestiranje po celi deželi.

Reorganizacija orožništva v Macedoniji.

Carigrad, 1. jan. Častniki avstro-ogrsko armade, ki se prostovoljno javijo za vstop v turško orožništvo za Macedonijo, se pomaknejo v turški službi takoj pri vstopu za eno šaržo višje, dočim ostanejo v avstro-ogrski armadi za tri leta na dopustu ter obdrže svoj čin za avanziranje. Le ako bi ostali v turški službi nad tri leta, se v avstro-ogrski armadi izbrljejo. Tudi podčastniki, ki se za turško orožništvo prostovoljno javijo, dobe posebne ugodnosti ter se takoj izpuste iz aktivne službe.

Pruski deželni zbor.

Berolin, 1. januarja. S posebno naredbo je sklican pruski deželni zbor na dan 16. januarja 1904.

Novoletni sprejemi v Budimpešti.

Budimpešta, 1. januarja. Vsi poslanci liberalne stranke so prišli pod vodstvom barona Podmaniczkega k ministrskemu predsedniku čestitat za novo leto. Posl. Nagy je v imenu stranke zagotovil ministrskemu predsedniku neomajno zvestobo in krepko podporo v težavnem boju proti obstrukciji. Ministrski predsednik se je najprej zahvalil v imenu kabineta ter potem obširno govoril o pogubni obstrukcijski taktiki ter o parlamentarni rešitvi. Rekel je med drugim: »Ako Ogrji opuste vero v parlament, pride Ogrska ob svoj narodni obstoj. Prizadevali si bomo predvsem z držati in uveljaviti politiko 1867. leta (na godbeno), kateri smo udani v neomajni zvestobi, in te politike se moramo držati, ki stremi za tem, da stoji veliki interesi ogrskega naroda v tesni zvezi z veli

LISTEK.

Pod novim orlom.

Zgodovinska povest.

Prvi del.

1.

Francozi gredo! Ta klic je koncem meseca marca 1. 1797. begal celo kranjsko deželo, sosebno pa še Ljubljano. Ta je bila šele nekaj let poprej podrla vse svoje stare utrdbe in zdaj ni bila več v stanju, kljubovati bližajoči se francoski armadi, tudi če bi bila imela za to pogum.

Pred Francozi je trepetalo vse prebivalstvo, zlasti pa uradniški in duhovniški krogi. Odkar se je znalo, kako zmagovito prodira Bonaparte v Italijo, odkar je prišlo v Ljubljano nad petdeset avstrijskih generalov in drugih višjih častnikov, ki so od tod nadaljevali svoj beg proti Dunaju, od tedaj je rasla vzne-mirjenost od dne do dne neprestano in se končno izpremenila dne 31. marca v pravo paniko.

Ta dan, malo pred poldnevom, je po Tržaški cesti prijezdilo v naglem diru trideset francoskih chasseurjev, katere sta vodila dva častnika. Kmetje in meščanje so bežali pred to četo na vse strani, se zaklepali v svoje hiše in se poskrili po kleteh. Kakor plamen je šla po vsem mestu vest, da so Francozi že prišli in trepetaje so ljudje pričakovali, kaj da se z njimi zgodi. Preprosti ljudje so bili prepričani, da jih Francozi oropajo do golega in da napravijo iz Ljubljane Betlehem.

Francoska četica je jezдила naravnost pred mestno hišo in se tam ustavila. Kapitan, ki je četo vodil, je šel s svojim pobočnikom na rotovž. Pogledal je v to in v ono sobo, a vse so bile prazne. Končno je našel v mali sobici starega slugo, ki je strahu skoro omedlel, ko sta stopila pred njega francoska častnika. Le iz težke je kapitan pripravil starčka do tega, da mu je odgovorjal na njegova vprašanja. Francoski kapitan je lomil nekoliko nemščine in nekoliko italijanščine in se je na ta način porazumel z mestnim slugo.

— Kje pa so župan in mestni uradniki, je vprašal kapitan starega moža.

— Vaša milost —

— Kdo je milost? ga je osorno prekinil francoski častnik. Jaz sem kapitan Fresia — lahko mi tudi rečete citoyen Fresia — ali časi, ko so eni ljudje milosti delili, drugi pa jih prejemale, so minoli. Vsi smo enaki. Liberté — egalité — fraternité — svoboda, enakost, bratstvo — to so našela, ki jih hoče francoski narod z mečem uveljaviti v celi Evropi. Zapomnite si to!

Lice starega sluga se je bilo med tem govorom francoskega kapitana nekako zjasnilo in veselo je prikimalval našelom: libérté, egalité fraternité.

— Slišal sem že o tem, gospod kapitan, je dejal premišljevalec, ali verjel nisem, da je to res. Naši gospodje —

— Zdaj mi povejte, kje so župan, mestni uradniki in mestni odborniki.

— Vsi so zbežali, je odgovoril stari sluga. Vi še niste bili na Novem trgu (sedaj je to Turjaški trg),

ko so ljudje že kričaje tekli mimo mestne hiše in vpili: Francozi gredo. In tedaj so uradniki popustili svoje pisarije in nekateri celo svoje klobuke ter bežali ali pa se poskrili.

— Zakaj se nas tako boje? Nismo roparji! Ali mar Francoze tako sovražijo?

— Sovražijo vas samo avstrijski oficirji, avstrijski uradniki in duhovniki, meščanstvo se vas le boji, ker se toliko pripoveduje, kake grozovitosti da uganjate. Že od novega leta nismo v cerkvi slišali drugega, kakor da ste roparji in brezverci in Antekristovi sinovi.

Častnika sta se smejala tej novici in kapitan je vprašal:

— Kako pa sicer mislijo ljudje o nas?

— Pravzaprav so želeli, da bi Francozi zmagali. Rekli so, da se potem tudi pri nas razmere zboljšajo. A glasno si tega seveda niso upali povedati, saj je pri nas vse polno vohunov in če kdo le z besedico izrazi kako nezadovoljstvo, ga takoj zapro.

Kapitan Fresia je naredil konec temu pogovoru. Naročil je slugi, naj poišče župana in mestne odbornike in skliče kolikor mogoče meščanstva, sam pa se je s svojim pobočnikom vrnil na mestni trg k svojim vojakom, okrog katerih se je bilo zbralo že nekaj ljudi.

Trajalo je precej časa, predno je mestni sluga našel nekaj mestnih odbornikov in odličnejših meščanov ter jih pregovoril, da so prišli pred mestno hišo. Izmed duhovnikov je prišel samo eden, kanonik baron Taufferer.

Tej množici je kapitan Fresia naznanil, da pride francoska armada v dveh dneh v Ljubljano. Mesto bo moralo vojaštvo nastaniti in preživljati, vojni zapovednik pa bo skrbel, da bo zavarovana vsakega prebivalca osebna varnost in zagotovljeno njegovo imetje.

Tovarnar Desselbrunner je to francosko prebitano naznanilo raztolmačil navzočni množici v slovenskem in v nemškem jeziku, na kar je kapitan Fresia s svojim vojaštvom zopet odjezdil iz mesta.

kimi interesi dinastije in vesilec.

Cesar Franc Jožef in kralj Peter.

Belgrad, 1. januarja. Kralj Peter je brzojavil avstrijskemu cesarju za novo leto: »Prosim Vaše Veličanstvo, povodom premembe leta sprejeti moje čestitke in moje srčne želje v blagor Vaše vzvišene osebe in Vaših narodov.« — Cesar je odgovoril: »Goječ iz celega srca najboljšje želje za Vaše Veličanstvo, zahvaljujem se Vam za čestitke ob novem letu.«

Saravof o Macedoniji.

Carigrad, 1. jan. »Tempa« je priobčil razgovor z macedonskim vodjo vstajev Saravofom. Saravof je izjavil: »Mi izročimo svoje puške francoskemu ali italijanskemu polkovniku, ne pa ruskemu ali avstrijskemu. Macedonija naj se razdeli v sekcije, katerih vsako naj zasede ena izmed šestih velesil. Vpelje se naj federalistični sistem, okoli katerega se naj priklapi velika balkanska zveza. Srbija, Rumunska, Grška in Črnagora naj se spoje z Macedonijo v državo, ki bi štela do 15 milijonov prebivalcev in pol milijona vojakov. Nadalje je izpovedal, da na spomlad vstaja znova napoči, a obenem izbruhne tudi armenska vstaja. Razen tega korakali bodeta najbrže tudi Srbija in Bolgarska. Končno pa tudi avstro-ogrski čete v Novem Bazarju čakajo le na to, da odkorakajo v Staro Srbijo.

Rusko-japonska vojna?

London, 1. januarja. Glasom poročil iz vztoka, se je položaj zadnje dni poostiril. Japonska je nakupila še nekaj transportnih ladij. Šesti armadni voj je pripravljen za vojsko, ravno tako mornarica, ki se je razdelila v štiri oddelke. Za jutri ima železnica v Nagasaki ukaz, odpeljati tja 5000 japonskih vojakov in 60.000 stotov premoga.

Dopisi.

Iz Dolov nad Idrijo.

Ze eno celo leto je bil pri nas nekajen mir. Nismo imeli begve kakih preprirov z Gorjani, onimi, ki nas bi radi v žlici vode potopili, in tudi ti so se nekako »dostojno« vedli napram nam, da ne upoštevamo kakih osebnih napadov. Prav mirno, v resnici mirno se je živelo in mi smo se tega miru v resnici veselili. Pričakovati pa tudi nismo mogli kakih napadov od strani klerikalne grške jate, ker nimamo pred seboj nikakih volitev. A, kakor pride rad v lepem poletnem dnevu piguben oblak, ki s svojim grozljem vzbudi tih naravo, tako se je zgodilo tudi pri nas. Da se bode ta mir skali ravno o božičnih praznikih, ta novica bi se nam bila naravnost neverjetna zdela, ker mi na kak napad niti v sanjah nismo mislili. In vendar je temu tako! 27. t. m. razrušil je nekdo ta mir, nekdo, ki je oznanjevalec »miru« in »prave« in ta je sam gorski župnik Anton Hribar. Za svoj cerkveni govor si je prizel nas, dasi mi nismo k temu

niti najmanjšega povoda dali. Pa še kako do čiste nas je opral! Svaril je svoje z dušo in telesom mu vdane evdice, da ne smejo z nami niti najmanj več obdejavati, ker jih baje pohujšamo. »Ne imejte z njimi opravka, ne jemljite jih v ožir, ne poslušajte naukov teh ljudi, ki niso več Slovenci, ne več katoličani, temveč brezverci.« Tako je menda naša fara, čeprav ne vemo, kdaj smo kaj ušli kakemu zabitega gorskega mokrača in tudi ne vemo, kdaj smo izdali svoj jezik in svoj narod ter izstopili iz katoliške vere. Da je ta napad zgolj vsled tega, ker smo pristali narodne stranke, to vemo dobro. O narodni stranki je govoril, da nas bože izdati Nemcem in zadel se je tudi ob vladu. Sicer pa nas zelo vesel, da več ne bode govorili z nami in našimi ljudmi, ker nam bo s tem o priliki kakih agitacij mnogo dela prihranjenega. Glejte, da bode držali svojo besedo! Da pa smo mi boljši katoličani kot ste Vi in Vaša zapeljana tolpa, dokaz Vam je lahko naša cerkev, katera po lepoti še vedno preseza Vašo. In cerkev smo olepšali v času bojev, torej takrat, ko bi najlažje zaupili »Proč od Rimac, kajlor ste rekli na prižnici. Da pa tudi zunaj cerkve bolje spolnujemo krščanske dolžnosti, Vam mora vendar služiti v dokaz to, da smete skozi naše selo kadarsibodi. Drugače pa je na Gorah. Tja ne smeš ob vsaki uri, sicer se ti kmalu prikaže kako poleno ali pa ti celo strel počni nasproti. Obljublajo pa, da bo še huje. Torej pozor! Poleg nas bili so mu glavni predmet pridige časopisi predvsem seveda »Slov. Narode«, češ, da očitno in nesramno laže in javno kliče »Proč od Rimac«. Priporočal pa je »Domoljuba« to je »resnico« in »pravico« naših Gorjanov, ter skoraj jokaje pomiloval tega reveža, ki mora toliko »krivice« pretrpeti. Prosil in rotil je, naj se vsi nanj naroče, ker bode baje prihodnje leto vsak teden izhajal in bodo imeli organizovani Gorjani vsako nedeljo »pošten« listič na mizi. Torej planite! Gospod Hribar! Mi Vam povemo, da z nami ne boste pometali in tudi s prižnice ne. Napovedali ste nam ta dan vojsko, navduševali svoje evdice skoraj na napad, a mi se ne bomo dali blatiti in se bomo branili ter hočemo storiti svojo dolžnost. Kar ste Vi o nas govorili na prižnici, nočemo pozabiti, — a tudi Vam bo ostal ta dan v trajnem spominu! Da ste si za predmet nas, — tujo faro, — privzeli, deli ste si ne kaj čudnega v žep, o čemer bomo morebiti prihodnji govorili. Lep božji namestnik, ki seje sovraštvo med občani!

Zavraški farani.

Z Dravskega polja. Čitali smo v »Domovini« željo nekega dopisnika, naj bi se namestili akademsko naobrazeni nadzorniki, s čim se tudi pisec teh vrtic popolnoma strinja. Temu pa ugovarja neki ugledni učitelj, češ, da niso ti možje vsi zmožni tudi vspešno poučevati šest do sedemletnih otrok, ne vedoč, s kakim trudom se priučijo izgovarjanje prvih pravih stavkov i. t. d. Dopisnik zahteva, naj se izberejo okrajni šolski nadzorniki izmed inteligentnih možatih učiteljev, ki ljubijo svoj narod in spoštujejo svoj stan, ki vedo kaj more in mora učitelj storiti, ki ne bodo samo birokratski priganjači, temveč tudi značajni zagovorniki svojih tovarišev. To je izvrstna misel in pravzaprav

edino pravi ukrep v blagor šole in učiteljstva! Vprašam pa, ali je že imenovala vlada kdaj učitelja s temi lastnostmi šolskim nadzornikom osebno na slovenskem Štajerju? Kolikor mi je znano, bil je eden deloma tak, a moral je iti. Nemškutar biti, se mi dozdeva je prvi pogoj, razven tega nezanesljiv kolega ter klečeplazec pred okrajnim glavarjem in deželnim šolskim nadzornikom, te lastnosti, kakor izkušnja uči, velja. Nadzornik Dreflak postopa res možato, celo kot tiran, a samo napram učiteljstvu. Okrajni šolski nadzornik bil bi se moral poprej odlikovati kot pedagog, moral bi se izkazati z zaslugami na pedagoškem polju, sloveč tudi kot najodličnejši učitelj! O g. Dreflaku nam je znano, da je zet bivšega nadzornika Ranerja, da je nesel velikanski referat (kateri pa ni zrastel na lastnem zelniku) k deželni konferenciji in da je poučeval sinka okrajnega glavarja pl. Scherrerja. Znano nam je tudi, da je bil kot učiteljski učenec »Zborčeka« ter »pulil ljuško iz pšenice in plodil zdravo seme v brazdo rojstno«, — a prelevil se pozneje v nemškutarja. Drugih zaslug tega velikega gospoda — posebno ako nosi pižmo, — ne poznamo. Za danes dovolj. Poročati je še mnogo o nadzorovanju, domačih in okrajnih konferencajah i. t. d. pa o tem ob priložnosti.

Javna telovadba idrijskega »Sokola«.

Pač ni mogel idrijski »Sokol« podati koncem leta lepšega računa o svojem delovanju, ko z javno telovadbo 26. t. m. V krasni novi realni telovadnici se je zbral mnogo oddelnega narodnega idrijskega občinstva, ki je s svojo mnogobrojno udeležbo pripomoglo telovadbi tudi do lepega gnetnega vspeha. Točno ob 4 uri popoldne se je pričela telovadba, otvorili so jo telovadci (20 članov), ki so po godbi izvajali 5 točk prostih vaj, sestavljene za vseslovenski sokolski shod prihodnje leto v Ljubljani. Izvedba je bila vzorna, saj so jih izvajali samo izurjeni telovadci. Sosebno je ugajala 3. vaja. Za tem je nastopilo 14 telovadk (7 članic in 7 gojenk) ženskega oddelka v rajal nem nastopu k prostim vajam. Z navdušenim in dolgotrajnim ploskanjem so gledalci pozdravili nastop ženskega oddelka. Reči moramo, da ni imel ravno hvaležnega nastopa ženski oddelk, ko je izvajal proste vaje takoj po izvajanju istih od izvežbanih telovadcev. A je imel vadnični zbor čisto prav, da je določil tak spored. Moglo se je primerjati moško in žensko telovadbo, ki se sicer v bistvu ne razlikuje, pač pa v izvajanju. Telovadci izvajali so gibe silno, ženske pa nalahko, elegantno. Smoter ženske in moške telovadbe v sokolstvu je isti, vosebosti namreč svoje članstvo za boj za svoj obstanek, razlikuje se le v toliko, kolikor se tudi naloga moškega ali ženske v življenju. To malo razliko je opazil gotovo vsak gledalec, ki je natančneje sledil telovadbi in če prav ni telovadec. Ženski oddelk je vseh 5 točk prostih vaj izvedel prav dobro, da je vsaka točka izvala burno pohvalo občinstva. Rajalni nastop se je izvršil eksaktno, videlo se je, da se skrbno vežbajo redovne vaje in se koraku poseveča največja pozornost. Mirni, a vendar nevstrašeni nastop ženskega oddelka je imponiral vsakemu na-

vzočemu. Svoj namen je dosegel, da je pridobil s svojim prvim nastopom simpatije ženski telovadbi in prijateljice sokolske ideje. Na lepem vspehu naše odkritosrčne čestitke! Po ženskem oddelku so nastopile 3 vrste telovadcev, ki so izvajale na bradli in dveh konjih na šir razne preskoke. To telovadbo, ki je zelo ugajala in dokazala precej telovadne spretnosti telovadcev, je zaključila lepo sestavljena skupina na vseh treh orodjih. Potem nastopilo je 23 dečkov v lič njih telovadnih oblekah ter izvajalo 4 proste vaje s palicami. Dovolj je, če omenimo, da naraščaj tudi sedaj ni zaostl v lepi izvedbi za svojimi prejšnjimi nastopi. Na orodju je nastopil naraščaj: 1. vrsta dečkov na bradli in vrsta gojenk na konju. Dečki izvajali so že prav lične vaje na bradli, gojenke pa sicer prav lahke, a lepo izvajane na konju. Prejeli so zaslužen pohvalo od občinstva. Po naraščaju je nastopilo 9 boljših telovadcev 6 vaj s kij, katere so vzpričo lepe izvedbe vzbudile naravnost obdušovanje gledalcev in burno ploskanje. Zaključili so javno telovadbo vaditelji (bratje Albrecht, Ferjančič, Krčnik in Novak), s hkratnim izvajanjem na štirih drohah 4 težkih kolebnih in 1 težno vajo, ki kot zadnja točka ni izgubila svojega efektnega učinka. Pester je bil pogled na odhajajoče telovadno členstvo, spredaj in zadaj četa krepkih telovadcev, v sredi pa ženski oddelk in naraščaj v divnih telovadnih oblekah. Z burno ovacijo je občinstvo dalo duška svojem veselju nad lepim vspehom telovadbe. Še nikdar ni bilo občinstvo tako zadovoljno z javnim nastopom našega Sokola, ko to pot. Vsplošnem je bila ta telovadba vzor sokolske točnosti in stroge telovadne discipline, obširen spored se je izvršil v pol drugi uri brez kakih odmorov ali nepotrebnega čakanja. Zvečer je bil v čitalnišnih prostorih zelo dobro obiskan in vro animiran plesni venček, pri kojem je br. načelnik Novak po pozdravu navzočih n še posebej gošta goriškega »Sokola« br. Koritnika, v daljšem govoru omenjal tri važne pojave v idrijskem »Sokolu«, namreč nastop ženskega oddelka, ki je s tem nastopom podal upanje, da ni ženska telovadba v idrijskem »Sokolu« ponesrečen poskus, pač pa gotovo dejstvo, da je bil današnji nastop »Sokola« prvi v realni telovadnici, ki bo največ pripomogla k nadaljnjemu uspešnemu razvitiu telovadbe idrijskega »Sokola«, in da so že naši telovadci dokazali gotovo stopnjo telovadske dovršenosti. Venček je trajal do druge ure jutraj »Sokolu« na lepem vspehu, katerih naj ima v novem letu še več, naspelše čestitke!

Obč. svet ljubljanski.

Ljubljana, 31. dec. 1903.

Predsedoval je župan Ivan Hribar, ki je naznanil, da je deželna vlada odklonila priziv stavbenika Fil. Supančiča proti naročilu obč. sveta, da mora napraviti ob svoji novi hiši železno ograjo in hodnik. S tem je postal sklep obč. sveta pravomočan.

Zapisnik zadnje seje se je prečital in odobril.

Oddaja mestne vožnje.

O tem predmetu je stavil podžupan vitez dr. Bleiweis nujni predlog. V zadnji seji že se je sklenilo, naj se dosedanjemu zakupniku mestnih voženj (odvažanje smeti) Vrhovec zaradi nerednosti in samovolje odvzame ta

posel ter se odda konkurenčnim potom za leto 1904. Oglasila sta se dva podniznika Ivan Marolt in Ivan Turk star. Prvi zahteva za dnevne vožnje 4 K 40 h, drugi pa 5 K 40 h. Toda Marolt je bil že dosedaj drug zakupnik Vrhovec, ki je rabil slab konjski in poselski material. Vkljub temu je odsek kot cenejšega ponudnika predlagal s pogojem, da pri vsaki najmanjši nepriliki izgubi založeno varščino ter je mora takoj iznova založiti. — Občinski svetnik dr. Triller je govoril proti češ, da bi se Marolta niti ne bilo smelo pripustiti k tekmoivanju kot sokrvice dosedanjih nerednosti. Istega mnenja sta bila tudi obč. svetnika dr. Kušar in dr. Tavčar, češ, da bi se le dosedanje firma Vrhovec-Marolt spremenila v Marolt-Vrhovec; tudi ni razlika med ponudnikoma tolika kot sitnosti. V debato sta še posegla občinska svetnika Škrjanc in podžupan. Sprejet je bil predlog dr. Trillerja ter se oddajo vožnje Iv. Turku pod pogoji, ki jih je stavil odsek.

Podaljšanje davčne prostosti za nove stavbe.

Obč. svetnik Turk je stavil v ta namen nujni predlog. V svojem daljšem utemeljevanju je povdarjal, da je potekel rok veljavnosti zakona o 18letni davčni prostosti novih zgradb po potresu. Ker bi na ta način bil oviran nadaljni razvoj in razširjevanje mesta, predlaga resolucijo, naj se naprosi finančno ministrstvo, da podaljša veljavnost tozadavnega zakona za nadaljnjih pet let. Enoglasno sprejeto.

Jamstveno zavarovanje mestne občine.

O tozadavnem županovem poročilu je poročal občinski svetnik dr. Starc. Župan priporoča ponudbo zavarovalne družbe »Providencia«, ki bi za letno zavarovalnino 394 K zavarovala mestno občino glede poškodovanja na življenju in premoženju prebivalstva. Zavarovalna družba bi plačala 60.000 K, ako se posamezna oseba, 300.000 K, ako se več oseb ponesreči pri kaki nezgodi, 15.000 K pa za poškodovanje premoženja. Na enak način so zavarovane vse večje občine, ki imajo elektriko, vodovod itd. Finančni odsek je vendar nasvetoval, naj bi se za sedaj tako zavarovanje ne sklenilo, kar je tudi obveljalo.

Imenovanje novih ulic in trgov.

Podžupan dr. vitez Bleiweis je poročal o županovem nasvetu, naj se določijo nekaterim novim ulicam in trgov nova imena. I. Tik Količje je »Slov. delavsko slovensko stavbno društvo« zgradilo nekaj novih hiš ter stav sled tega projektovani dve novi ulici. Ena naj se imenuje »Kopališke ulice«, in druga pa »Zelarske ulice«, v spomin na tozadavno evroto obrt v tem okraju. Sprejeto. — II. V Karlovskem predmestju pod Rakovnikom med Dolenjsko cesto in železnico sta zgradila brata Zupančič dve hiši. Nova ulica naj bi se imenovala po jarku Mali Galjevec »Galjeveca«. Ob cesti med Zelenim hribom in Rakovnikom je nastalo tudi nekaj novih hiš. Ulice naj bi se imenovala »Rakovniške ulice«. Sprejeto. — III. Na Del Cotovem svetu, kjer je že zgrajena nova vila ter se gradi tudi gimnazijsko poslopje, nastanejo tri nove ulice. Nasvetuje se za podaljšanje »Ciril-Metodovih ulic« isto ime, za paralelne ulice s temi »Ulice Stare pravde« in za ulice ob novem gimnazijskem posloju »Ilirske ulice«. Obč. svetnik

Dalje v prilogi.

Komaj so bili Francozi odšli, začel se je splošen beg. Prvi je pobegnil škof Brigido in njemu so sledili kanoniki in drugi duhovniki, uradniki in tudi nekateri imovitejši meščanje. V mestu je vladal veliki kašum. Voz za vozom je od drdral mimo Sv. Florijana, ker so begunci šli vsi na Hrvaško. Ostali so v mestu skoro samo taki meščanje, ki so skrivaj simpatizirali s Francozi, in pa preprosto ljudstvo, ki je bilo po cerkvenih propovedih in raznašanih govorih sicer močno zbegano, a se iz naravnih ozirov ni moglo umakniti iz Ljubljane.

To meščanstvo, ki se je bilo navzelo idej velike revolucije, je sedaj, ko so se bili Avstrijci umaknili in so se bližali Francozi, nekoliko svobodnejše dihale. Sedaj ni več svojih nazorov tako prikrivalo, kakor prej, ko je za vsakim vogalom tičal kak avstrijski vohun in je bila vsaka nepremišljena beseda kaznovana z ječo in z verigami.

Medtem, ko je vsak čas kaka visoko natovčena kočija odpeljala iz mesta nekaj pred Francozi bežečih rodov, je v gostilnah zavladovalo živahno življenje. Povsod se je raz-

pravljalo o prihodu Francozov in ugibalo o posledicah francoskih zmag.

Najglasnejše razprave so bile v gostilni Antona Božiča v Židovskih ulicah št. 232 (kjer je dandanes gostilna »Pri rožici«) Tu so se takrat shajali mestni očetje in odličnejši meščanje na modre pogovore in na vesele zabave in tudi mlajši ljudje iz boljših rodov so bili tu redni gostje.

Na večer onega dneva, ko je bil prišel kapitan Fresia naznaniti prihod francoske armade, je bilo v Božičevi gostilni posebno mnogo gostov. Zbrani so bili med drugimi veletržec Damjan, tovarnar Desselbrunner, odvetnik dr. Repič, odvetnik dr. Rus, trgovec Galle, učitelj Andrej Kopitar, hišni posestnik Anton Podobnik in kanonik baron Taufferer. Ta večer je bil tudi prvič med njimi sin Antona Podobnika, Konrad, ki je študiral na vseučilišču v Padovi, a je bil vsled vojne v Italiji primoran, se vrniti v Ljubljano.

Pogovor v Božičevi gostilni je bil že jako buren, ker je bilo v družbi nekaj ljudi, ki se niso mogli sprijazniti z novo dobo.

— Gospodje, se je čudil kanonik baron Taufferer, jaz vas res več ne poznam. Vedno sem mislil, da ste dobri avstrijski patrijotje, udani cesarju Francu in domovini, danes pa vidim na svojo žalost, da ste pravzaprav sami prikriti republikanci in jakobinci.

— Pri črevah kralja Davida, se je oglasil vinski bratec Andrej Kopitar, to je sveta resnica! In ko bi nas slišal kak vohun, bi bili še danes vsi skupaj na gorkem. Prava sreča, da so Francozi pred vratmi.

— V zmoti ste, gospod kanonik, je ugovarjal dr. Rus. Ne gre se tu za avstrijski patrijotizem, nego zato, da že neha popolna brezpravnost narodov v habsburški državi, ta nečloveški, vse ubijajoči absolutizem. Naše upanje je, da se sedanje neznesne razmere ne bodo mogle vzdržati, če zmigajo Francozi in zatosimpatiziramo z njimi v svesti, da sedanji boj med Avstrijo in med Francijo ni samo vojna med dvema državama, nego da je to dvoboj med Habsburžani kot prvoboritelji reakcije in med francoskim narodom, kot nositeljem demokratične ideje.

— Vse prav, je šmerno menil

kanonik baron Taufferer, ali meni se vendar zdi, da pri Vas ni več tiste zvestobe, kakor bi jo morali gojiti. Republikanci ste! In obrnivi se do Podobnikovega sina je stari duhovnik dostavil. Posebno vi, gospod Konrad, ste se v Padovi navzeli kaj čudnih nazorov.

Konrad Podobnik je bil nena- vadno zal, visokorasel mladenič. Ko ga je stari kanonik na pol šaljivo na pol žalostno apostrofiral, se je obrnil k njemu in mu odkritosrčno pogledal v oči.

— Svojih nazorov ne prikrivam, gospod kanonik, je rekel Konrad Podobnik. Narodi v Avstriji smo le sredstvo za dosego nam popolnoma tujih namenov. Za te namene moramo živeti in krvaveti. In kako žalostno in nevedno je življenje teh narodov. Naše oblasti bi rade vse življenje napravile kar mogoče po dobno življenje v kaznilnicah. Narodi so brez moči in brez veljave v državi. Ali se je vzpričo temu čuditi, da se je ohladila njih ljubezen do države in da upirajo svoje poglede drugam?

— Jaz vam ne morem pritrditi, je menil kanonik. Oblasti so postav-

ljene od Boga, njim moramo biti pokorni in zvesti v vsakem slučaju in brezpogojno, tudi tedaj, če nam store krivico.

— Ti nazori so prišli ob veljavo tisti dan, ko je padla bastila, je odgovoril Konrad Podobnik. Vsa moč in vsa oblast izhaja edino iz naroda; narod jo podeli, narod jo tudi lahko vzame in če treba tudi s silo.

— Na ta način vi torej odobrate, da so Angleži svoj čas kralja Karola I. obsodili na smrt in da so Francozi kralja Ludovika XVI. obglavili? Zavladala je tišina, kakor bi bilo vse strah, da se Konrad Podobnik osmeli na to vprašanje določno odgovoriti.

— Bila je pravična in zaslužena kazen, ki je žadela ta kralja, je zdaj rekel Konrad. Oba ta kralja sta zlorabila svojo oblast...

— Tako govorjenje je brezbožno, se je razjezil kanonik baron Taufferer. Vi ste pravi sin revolucije, pravi jakobinec. Puntarski duh vas je prevzel, a pazite, da vas ne zadene kazen božja.

— Prepričan sem, da je moje mnenje pravo, in prepričan tudi, da

dr. Tavčar je glede ulice „Stare pravde“ omenil, da je to ime sicer za odvetnika prijetno, občinstvu pa ne bo ugajalo, temuč bo delalo le slabe dovtipe. Pri imenovanju ulice se mora računati z lokalnimi razmerami in z umevanjem za sloje. Imenovanje ulice v dotičnem okraju je težko spraviti v dotiko s kmečkim uporom. Predlagal je „Gestrinove ulice“ po pesnikovi rojstni hiši v onem okraju. Župan je zagovarjal „Stare pravde“, ker se bode ljudstvo učilo o tej žalostni dobi v slovenski zgodovini, posebno učeča se mladina, ker bo tam nova gimnazija. Za „Gestrinove ulice“ bo lepša prilika na prostoru, kjer stoji sedaj njegova rojstna hiša in kjer sta projektovani dve novi šolski stavbi. Prvim ulicam predlagano ime kakor tudi „Ulice stare pravde“ je obveljalo, pač pa je na odsekov predlog namesto „Ilirskih ulic“ bilo sprejeto za ulice ob novi gimnaziji z velikim navdušenjem enoglasno ime „Stros-mayerjeve ulice“ z ozirom na neprecenljive zasluge tega jugoslovanskega mecenca za Slovence, osobito še za Ljubljano. — IV. Na škofjskem svetu v Sempeterskem predmestju je zgrajenih že nekaj novih ulic, še več pa projektovanih, tako da nastanejo tam tri nove ulice. Župan predlaga sledeča poimenovanja: 1.) ob vojašnici „Škofje ulice“ (Obč. svet. dr. Tavčar: „Naj bodo Škofje, a ne po sedanjem škofu!“), 2.) ob Martinovi cesti „Vrhovčeve ulice“ v spomin na domoljubnega zgodovinarja profesorja Iv. Vrhovca, 3.) nasproti cerkvi svetega Petra pa „Ilirske ulice“. Sprejeto.

V. V predmestju Gradišče v bližini tobačne tovarne nastanejo tudi tri nove ulice, ki se naj imenujejo: 1.) ulice navpično k Tržaški cesti do proge južne železnice ob tobačni tovarni „Tobačne ulice“, 2.) vzporedno s Tržaško cesto do Gradašče „Na Bičevju“ in 3.) vzporedno s Tobačnimi ulicami pa „Lepi pot“ kakor se dotični kraj že dosedaj imenuje. Sprejeto. VI. Na novo se tudi imenuje trg, ki nastane po odstranjenju zidovja ob sv. Petra cerkvi „Sv. Petra trg“. Obč. svetnik Šubic je naglašal umetniški čut pri imenovanju ulic ter priporočal, naj bi se ob pričetku ulic, ki imajo ime zgodovinskega, moža ali dogodka, na posebni tabli na kratko opisal ta zgodovinski fakt, n. pr. pri Vrhovčevih ulicah: Bil je zgodovinar, poseben ljubljanskega mesta; rojen ... umrl ...

Obč. svetnik dr. Tavčar je predlagal, naj se ta resolucija izroči magistratu v proučevanje. Obč. svet. Lenčar: „Če bi bili napisali le samoslovenski!“ Obč. svetnik dr. Požar je grajal do sedanjih slabe ulične table ter predlagal, naj bi magistrat proučeval, kje se delajo boljše in trpejše. Župan je odgovarjal, da niso vse slabe, temuč le nekatere. Winterjevo so jako dobre, najslabše pa so Töniesove. Dr. Požar je umaknil svoj predlog v smislu dr. Tavčarjevega, ki je bil sprejet.

Nova služba nadzornika policijske straže.

Podžupan dr. vitez Bleiweis je poročal o nasvetu magistrata za ustanovitve službe policijske straže nadzornika s prejemki IV. činovnega razreda. V poročilu se je poudarjalo, da je število mestnih stražnikov premalo, da nedostaja posebno neposrednega nadziranja in voditeljev. Naloga novega nadzornika bi bila teoretično in praktično poučevanje stražnikov, skrb

zmagajo velike ideje, katerih nositeljica je francoska armada, je Konrad mirno zavril razburjenega kanonika; molče, nekako prestrašeno so mu pritrdjevali drugi, stari Anton Podobnik pa je skrivaj stisnil roko svojega sina in mu zašepetal na uho: Dobro si se držal!

— Katera načela bodo končno zmagała, to je v božjih rokah, je čez nekaj časa zopet povzel kanonik baron Taufferer. Moje prepričanje je, da bi morali mi zvesti ostati državi in dinastiji, četudi smo nezadovoljni z vladajočimi razmerami.

— Tako je, se je rogal Andrej Kopitar. Jaz tudi zahtevam, da vsak paglavček poljubi šibo, s katero sem ga naklestil.

— Tudi jaz umejem — je dejal Konrad — da se kak narod ne izneveri, dasi ni zadovoljen. A to so tedke izjeme. Angleška kraljica Elizabeta je Puritance neusmiljeno preganjala, a še oni, ki jih je vrgla v ječo, so ji ostali zvesti. Zgodilo se je, da je bila nekemu Puritanu na povelje kraljice odsekana desna roka. Ko je krvnik opravil svoje delo, je mož z levo roko zamahnil s svojim sabljikom in zaklical: Bog živi kraljico! Ali pa vsta, kaj je bil izvor

za disciplino in adjustiranje, predpisovanje službe itd. Taki nadzorniki so po vseh večjih mestih, Trst jih ima 18, Dunaj pa celo 270. Policijski odsek odsvetuje za sedaj kreiranje take službe, ker ni v proračunu za leto 1904 zanjto skrbnjeno ter je mnenja, da se da brez njega izhajati, ako se policijska straža primerno reorganizuje. Odsekov predlog je tudi obveljal.

Cesarjev spomenik v Ljubljani.

O tej točki je poročal obč. svetnik Šubic jako obsežno z umetniškega stališča. Kakor znano, so bili za ta spomenik honorirani osnutki treh kiparjev, med katerimi bi bil Bernkejerjev pač najprimernejši z ozirom na potres, a je preveč na obsežni podlagi ter bi se ne mogel omisliti z razpoložljivim kapitalom 35.000 K. Najbolje odgovarja Peruzzijev osnutek. Župan pravi v svojem dopisu, da bo stal cesarjev spomenik ali v Zvezdi ali pa pred justično palačo. Poročevalec je mnenja, da ni noben osnutek prirejen po prostoru pred justično palačo. Sicer pa tudi, kolikoli ne more biti merodajna ne za cesarjev, ne za za Prešernov spomenik. Ni pravega poudarka z ozirom na okolico, da bi stal Prešernov spomenik v Zvezdi niti zaradi nunskega samostana niti kazine. Odločevati mora umetniški čut ne pa okolica. Cesarjev spomenik ne zavzema velike demenzije ter bi se najbolj podal v zeleno zatišje v Zvezdi, dočim bi bilo za Prešernov spomenik treba razirati skoraj pol Zvezde, a dreves bi bilo vsekakor škoda. Najbolje bi tedaj bilo pogojeno tako, da pride cesarjev spomenik v Zvezdo, Prešernov pa pred justično palačo. Končno je predlagal, naj se občinski svet izreče za Peruzzijev osnutek ter naroči županu, da dogovori vse potrebno glede predpriprav. — Sprejeto. Obč. svetnik Senekovič je predlagal, naj se izreče presojevalcem za vsak trud zahvala. Sprejeto.

Jednemu ječarju Ivanu Pirhu se je dovolilo za razna hišna dela nagraditi 30 K ter se sklenilo, naj mu to nagrado v bodoče izplačuje magistrat brez privoljenja obč. sveta. (Poroč. obč. svetnik dr. Požar.)

Oficiale točke dnevnega reda so se rešile in tajni seji.

Županov novoletni govor.
Pri zaključku javne seje se je vzdignil župan ter podal v jedrnatih potezih pregled o delovanju v mestnem gospodarstvu v tekočem letu. Delovanje občinskega sveta se je v zaključnem letu bolj osredotočilo na izvršitev starih osnutkov. Na vseh poljih mestnega gospodarstva se je zelo uspešno delovalo in popolnjevalo, posebno v regulacijskem oziru na pr. trg pred justično palačo, razširjenje in uravnavanje Vegovih ulic, nove ulice na škofovi njivi, ki bo v 3—4 letih popolnoma dozidana. Za novo gimnazijo se je pridobil prav pripraven prostor, z znano zamenjavo licealnega poslopja se je pridobil edino primeren prostor za tržnico, ki bo velikega pomena. Treba bo še mnogo storiti za cenejšo aprovizacijo mestja; nekaj se je že storilo z nabavo voza za prevažanje prešičev iz okuženih krajev. Za oplešavo mesta se je tudi precej storilo, tako pred trnovsko cerkvijo, ob Miklošičevih ulicah in Sv. Petra cesti itd. Ljubljana postaja jako mirno in ljubko mesto, ki ga že tuji občudujejo. V tem pogledu bo mnogo storjeno, ko se razun že postavljenega Valvazorjevega spomenika še postavita cesarjev, Prešernov in Vegov spomenik.

tež zvestosti? Prepričanje, da dela kraljica edinole za čast, za srečo in za blagor naroda. To pa odkrito povem, ko bi meni danes odsekali desno roko —

V tem trenutku je prišel v sobo gostilničarjeva hči in zaklicala: Francozi so spet tu! Ravno kar so prišli; deset mož jih je!

Hipoma je bila vsa družba po konci in je hitela iz gostilne ter čez čevljarji most na Mestni trg. Francozi vojaki so bili res prišli, da preskrbe stanovališča za armado. Za prenočišče so se oglasili na rotovžu in se ravno dogovarjali z mestnimi stražarji, ko jih je dohitela družba iz Božičeve gostilne.

— Kdaj pride armada?
— Pojutrišnjem.

Tedaj pa se je Andrej Kopitar postavil na rotovške stopnice in z mogočnim glasom je zapel v jasno pomladansko noč:

Allons enfants de la Patrie
Le jour de gloire est arrivé...

In tedaj so se vsi navzočniki odkrili in gromovito je orila marševljeva čez mirno mesto. To je bilo prvič, da se je v Ljubljani očitno pela himna revolucije.

Šolstvo se bo lepo spopolnilo z zgradbo projektovanih dveh novih poslopij, kojih izvršitev je sedaj seveda še zavirana po nezdarih razmerah v deželnem zboru. Za višjo dekliško šolo bo treba že prihodnje spomlad predlagati zgradbo novega poslopja. Glede zgradbe drž. obrtne šole je občina storila svojo dolžnost, a kakor vse kaže, hočejo to zadevo pri ministrstvu zavleči. Z dr. Tavčarjem bodeta šla v ta namen v kratkem na Dunaj. Najvažnejši korak glede šolstva je resolucija za slov. vseučilišče. Sedaj vladajoče pol. razmere sicer ne obetajo kmalu uresničenja tega perečega vprašanja, a vztrajno in nujno naglašanje mora tudi tu končno zmagati. Z uresničenjem tega vprašanja bodo uresničene vse naše želje glede šolstva. Kanalizacija se je na mnogih krajih izpeljala, v odvod se je razširil; poraba elektrike od leta do leta narašča tako, da se že prihodnje leto moralo zahtevati razširjenje elektrarne, ali pa dobiti podjetnika, ki bo dajal elektriko od zunaj. Znamenito živahno je bilo tekoče leto; primerile so se demonstracije, pri katerih je bilo treba intervenirati. Ljubljana je sicer vsled te intervencije prišla do miru, a sedaj ni župan imel več miru. Toda župan je najodločnejše zavrnil vsakonepoklicano vmešavanje svoje uradne poslovanje. (Viharno pritrdjevanje. Tako je prav!) Odsekovih se je bilo 96. Župan hvali nesebični trud obč. svetn. pri delovanju v odsekih. Vloge v magistratovem uradovanju so se sicer zmanjšale za 176 števil, a ravno to je dokaz, da so postale razmere normalne. Mestni uradniki so delovali vestno in marljivo ter ni bilo nič zaostankov. Gospodarski efekt je bil jako dober v razmerju s proračuni drugih mest. Blagajniški prebitek iz naša 98.520 K, čeravno se je izdalo proti proračunu iz prejšnjih preostankov 54.911 K, ako bi tega ne bilo, znašal bi blagajniški prebitek 153.431 K. To se mora konstatovati s posebnim zadovoljstvom, zato, ker se ravno od ondot, kjer imajo tako desolatne gospodarske razmere, da mora nadzorovalna oblast vmes posegati (Gradec?), pred baciva ljubljanskemu obč. zastopu, da siplje denar za narodne namene. Ganljivo se je končno župan zahvaljeval obč. svetnikom za vstrajno sodelovanje v sejah in v odsekih ter jim voščil, kakor tudi celokupnemu ljubljanskemu prebivalstvu brez razlike političnega strankarstva veselo in srečno novo leto.

Podžupan dr. vitez Bleiweis se je v imenu tovarišev zahvalil županu za laskavo pohvalo in voščilo ter poudarjal, da je najobsejnejši delokrog imel vendar le župan in njegovo uradništvo, za kar se izreče obojim srčna zahvala. (Burno pritrdjevanje.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani 2. januarja

— Nepotrebna demonstracija. Kakor vsako leto, odkupilo se je tudi letos precejšnje število naših Nemcev glede novoletnih voščil na korist nemškemu šolskemu društvu. Uradni list priobčil je dotično listo dne 31. decembra pretečenega leta. Za Ljubljano, kjer nemško šolsko društvo nima in ne more imeti drugega pomena, kakor ga ima vsak politični »Kampfvereine«, se v razglasitvi te liste ne more drugega opaziti, nego malenkostna politična demonstracija, ki mora pri sedanjih razmerah, katere so itak že prenapete, to napetost le povikšati. Mi nikakor ne štejejo pravim Nemcem v zlo, če kažejo pri takih prilikah narodnostni svoj čut. Saj tudi mi svojega ne prikrivamo. Drugača pa je stvar pri uradnikih, od kojih zahtevamo, da v težavnem položaju, v katerem se nahajajo, ne silijo svojo političnega prepričanja v ospredje in da s tem prepričanjem ne kramarijo v javnosti. Oni imajo stati nad strankami, in če se hočejo javno od novoletnih voščil odkupiti, naj store to na korist ubogim, kojim bode z dotičnimi kronami več pomagano, nego nemškemu šolskemu društvu, ki nikakor ni odvisno od nemških ljubljanskih uradniških kron. Naše ponižno mnenje je, da kaj takega od ljubljanskih uradnikov ne zahteva samo šlovelkoljubnost, temveč tudi taktost, ki je ljubljanskim uradnikom potrebna kakor ribi voda. Kdor razmere objektivno presoja, nam bode brezpogojno pritrdil. Proti ti taktosti pa je ljubljansko uradništvo pri ti priliki zelo grešilo, tembolj, ker je svoje podpore nemškemu »Kampfvereinu« lahko na skrivnem

delilo. Tu ne mislimo na tiste minores gentium, kakor so Kirchschlager Moritz, Kttag Henrik, Kočevar Otokar, Mühleisen Artur, dr. Pavliček Viktor, dr. Plachty Avgust, Ruber Ignacij in drugi taki gospodje, kojih v Ljubljani skoraj nikdo ne pozna. Če hočejo ti možje s svojega uradniškega stolička demonstrirati, slobodno jim. Zategadelj se slovenski svet še ne bode podrl! V mislih pa imamo tiste višje uradnike, kateri se imajo zdržati vsake demonstracije, naj si bodo že Nemci ali Slovenci. V listi se nahaja med drugimi tudi šolski svetnik dr. Rudolf Junowicz, ki niti Nemec ni. Čemu se je moral ravno ta gospod v to družbo vrniti, nam je neumljivo. Če sta ga dotični dve kronici tiščali, naj jih je dal realnemu podpornemu društvu, ki je gotovo v večji potrebi nego je »Deutscher Schulverein«. To je naše ponižno mnenje, in upamo, da nam bode vsak objektivno misleči brezpogojno pritrdil. Ravno isto velja o gospodu Möller Viljemu, načelniku tobačne tovarne. Saj ima v svojem zavodu obilno stradalajočih delavcev, teh naj bi se bil usmili! Ravno isto velja o različnih sodnih funkcionarjih, posebno o apelnem svetniku g. Gvidonu Schneditzu, ki je sicer miren in takten mož, in naravno je, da ga prav neradi vidimo v listi, katero so med drugimi podpisali tudi različni, po pol leta stari dojenčki iz mnogoštevilnih Galletovih rodbin! Vso čast tem dojenčkom, ki so se že v taki rani dobi priučili pisanju in strogo nemškemu mišljenju! K ti izvenredni inteligenci moramo različnim Galletom iz srca čestitati! Drugo leto napravilo bo še več vtis, ako podpišejo tudi tiste otroke, katere upajo v prihodnjih desetih letih še imeti! Končno se nahaja med odkupljenci tudi — »Schaffgotsch A. dr. Grafe. In to ime je, ki nam v prvi vrsti silijo pero v roke. Gospod dvorni svetnik je podnačelnik deželne kranjske vlade, a potrebo je čutil v sebi, istotako demonstrirati, kakor je demonstriral njegov podrejenec, nepoznani Ignacij pl. Ruber! S tem poneha vse! Če je v teh časih tak duh pri načelnikih deželne vlade, potem se le čudimo, da tudi baron Hein ni odrinil dveh kron na korist nemškemu šolskemu društvu! Vsaka reč ima svoje meje. Če manjši uradniki nimajo takta, jim lahko namignemo, da bi bilo bolje, če bi ga imeli, in če bi svojega imena ne metali javnosti pod zobe. Pri takem funkcionarju, kot je grof dr. Schaffgotsch, pa zahtevamo, da ima takt, in da naj v teh razbeljenih dneh ne meče količev pod noge svojemu šefu. In ravno to smo hoteli povedati! Sicer pa: srečno novo leto!

— Obstrukijski furor dr. Šusteršiča rodi sedaj dan za dnevom strupene svoje sadove. Najzlostnejše pri tem je, da so pri tem prizadeti najrevnejši sloji znanega »ljudstva«. Dr. Šusteršič je pravi rabelj vseh revežev v deželi. Tako deželni odbor, ker nima sklepa deželnega zbora, tudi deželnim dacearjem ni mogel privoliti novoletnih remuneracij. Če so ti trpini sedaj v stiski, imajo se zahvaliti tistemu »katoičanstvu«, koje v deželi zastopajo Šusteršič, Krek in Jeglič. A ti trije poštenjaki bodo še vedno trdili, da ljubijo ubogo »ljudstvo!« Sladim jih bilo! Deželni odbor pa je vzlic obstrukciji storil, kar se je storiti dalo. Sklenil je, da se dotična remuneracija plodonosno nalože do tedaj, ko se bode dobilo dotično potrebno dovoljenje deželnega zbora.

— Na dan s papeževim ukazom! »Slovenca« kar ni moglo pripraviti do tega, da bi dobesedno natisnil papežev »Motu proprio«. Na vse načine se zvija, z ukazom pa le neče na dan. Vsak dan priobči kako novo razlaganje tega ukaza, ukaza samega pa neče in neče priobčiti. V zadnji številki je istaknil nov pripomoček, da bi mu ukaza ne bilo treba priobčiti. Sestavil je brzovjavo iz Rima, v kateri pravi, da velja papežev ukaz samo za Italijo. Pri tem je popolnoma prezrl, da

je katoliška vera v Italiji ravno ista, kakor v Avstriji. Papež izda pač lahko za razne države različna navodila o taktičnih vprašanjih, ne o različnih navodilih v načelnih zadevah. Sicer pa je »Slovenec« samega sebe tako kronil po zobeh, da je veselje. Na šesti strani zadnje številke je trdil, da je »Proprio motu« sv. očeta namenjen samo za razmere v Italiji in ne za kako drugo državo. Na tretji strani v isti številki pa je poročal kako je ljubljanska duhovščina čestitala škofu za novo leto. Glasom tega »Slovenčevega« poročila je pa proš dr. Kulavic rekel, da je papežev »Proprio motu« nekaj syllabus socialis in vodilo »v prvi vrsti katoličanom v Italiji in po danih razmerah tudi vsem drugim. Proš dr. Kulavic je torej izrečno pripoznal, da velja papežev ukaz tudi za nas. Ali ni torej dolžnost »Slovenca«, »Domoljuba« itd., da ta ukaz dobesedno natisnejo? Gotovo je to njih dolžnost, ali izpolniti je nečejo in sicer za to ne, ker obsega papežev ukaz najostrejšo obsodbo počenjanja dr. Kreka in vseh njegovih somišljenikov. Tejsodbi nezmotljivega papeža kljubujejo ti duhovniki in zato ne dajo papeževega ukaza na svetlo. Papež tudi dobro ve, da je v cerkvi takih duhovnikov. Klerikalne »Neue Tiroler Stimmen« so te dni poročale, da je papež romarjem iz Mantove med drugim rekel, da imamo dandanes tudi duhovnike, zlasti med mlajšo duhovščino, ki hočejo postaviti diktirati, ki si domišljajo, da znajo vse in ne potrebujejo nikakih svetov, ki trde, da samo oni razumejo dula in potrebe novega časa ter se trdovratno drže lastnega prepričanja. Papež je pri tem imel v mislih krščansko-socialne duhovnike. Konservativne duhovnike je papež imenoval Kristusov vonj, krščansko-socialne pa hudiče in smrad iz pekla (puzzo d' inferno). Ali ste slišali, dr. Krek? Vi in vaši Lampeti, Kalani, Smolnikarji e tutti quanti — vas in vaše pajdaše imenuje papež hudiče in smrad iz pekla. In da je to imenovanje zasluženo, priča dejstvo, da predrzno kljubujete papežu in nečete obelodaniti njegovega, po prošta dr. Kulavca besedah, tudi za nas veljavnega papeževega ukaza.

— Klerikalen shod. Na strelišču bo jutri dopoldne javen shod, ki so ga sklicali klerikalci. Danes pa se raznašajo po Ljubljani tile pozivi socialno-demokratske stranke: »Sodrug! Gg. dr. Šusteršič in dr. Krek nastopita na shodu na Starem strelišču v nedeljo, dne 3. januarja ob pol 10. uri dopoldne. Kaj bosta povedala? Vsi na shod!« Kakor se kaže, utegne shod postati zanimiv.

— Občinski odbor občine Podraga pri Vipavi je v svoji seji dne 30. decembra 1903 soglasno izvolil sledeče gospode za svoje častne občane: Dr. Ivana Tavčarja, dr. Andreja Ferjančiča, dr. Iv. Nosana iz Vipave, Franca Kavčiča ml. iz Št. Vida nad Vipavo, Frana Punčuha nadučitelja iz Vrhpolja pri Vipavi in Antona Hrovatina st. iz Vipave.

— Župan Hribar odpotuje nocoj v Prago in na Dunaj ter se vrne dne 10. t. m.

— Gospod dr. Josip Vošnjak, zaslužni slovenski politik in pisatelj bo praznoval dne 4 t. m. v prijaznih Visolah pri Slovenski Bistrici svojo 70letnico. Srečno čestitajo jubilarju na tej slavnosti mu iskreno želimo, da bi mu bilo usojenih še mnogo let.

— Imenovanje v sodni službi. Avskultanti so postali pravni praktikantje: Josip Globevnik in Rudolf Schmid pri dež. sodišču v Gradcu, Ernest Stöckl in Ivan Sinkovič pri deželnem sodišču v Ljubljani, Anton Zdolšek in Josip Drobnič pri okrožnem sodišču v Celju in Fran Kalan pri okrožnem sodišču v Nozem mestu. Sodna pristava sta po-

stala avakultanta: Ivan Jany na Vranskem in dr. Herman Lorber v Brežicah. — Premeščen je okrajni sodnik Anton Appelmann iz Podkloštra v Pliberk. — Okrajni sodnik je postal v Podkloštru sodni pristav na Vranskem Robert Engliach. Sodna tajnika sta postala sodni pristav v Pliberku Henrik Detitscheg za Maribor in dr. Jos. Kotnik v Brežicah za Celje.

— **Imenovanje pri pošti.** Poštar II. razreda, 2. stop. Karol Jakobi na Pragerskem je postal poštar I. razreda, 4. stop. v Eisen-erzu, poštar II. razr., 1. stop. Fran Bakšič v Šmarju pri Jelšah pa poštar I. razr., 4. stop. na doseganju mestu.

— **Klerikalni sleparji.** Klerikalci se že dlje časa trudijo, da bi narodno-napredno stranko spravili ob ugled pri ostalih Slovanih, zlasti pa pri Hrvatih. Hudo jih namreč boli, da vsepovsodi uvažujejo samo narodno-napredno stranko kot reprezentantino slovenskega naroda, dočim se za klerikalce nihče ne zmeni, dasi baje ti edini reprezentujejo pravi slovenski narod. Klerikalci bi zlasti radi pridobili Hrvate popolnoma za se, da bi jih izrabili v svoje politične svrhe. Za to se že dolgo trudijo, da bi naprednjakom izpodkopali ugled na Hrvatskem. To je pa bilo vrlo težko, ker jim nobeden hrvatski list ni hotel odpreti svojih predalov. Po dolgem trudu pa se jim je sedaj le posrečilo dobiti hrvatski list, katerega bodo sedaj lahko zalagali s političnimi svojimi jajci. To je obiskurni, v Splugu izhajajoči listič „Dan“. V zadnji svoji številki prinaša dopis iz Ljubljane, v katerem klerikalni dopisnik z največjim ogorčenjem pripoveduje, da so se naprednjaki z družili z Nemci in da so tudi v tesni zvezi s socialisti (ali so socialisti v Idriji glasovali s klerikalci ali z liberalci?) samo da bi pope — kajpada — podavili. Za take bedastoče, ki jih je zvalila prifrknena klerikalna duša, imamo samo pomilovalen posmeh. Na take budalosti odgovarjati, smatramo pod svojo častjo. Ob koncu svojih izvajanj hvali dopisnik klerikalno stranko in naglašja, da se razvidi, „koliko dobra radi puku“, iz „Gospodarske zveze“, ki daje direktivo vsem zadrugam, pregleduje račune, z eno besedo vzdržuje pri Slovenceh smisel za združništvo. Kdo bi se ne smejal?! Torej samo „Gosp. zveza“ vzdržuje združništvo na Slovenskem? Kajpa „Zveza slov. posojilnic“? Ali morda hočejo klerikalci sedaj s svojo „Gospodarsko zvezo“ loviti nerazsodne kaline med dalmatinskimi Hrvati, ker se jim ta lov doma ni posrečil? „Gospodarska zveza“ je hotela ribariti na Slovenskem in je vsepovsodi že postavila svoje mreže, a vlovila ni niti — koroškega Podgorca. Kakor je soditi iz stavka „Nije mi poznato, imate li vi dalmatinski Hrvati što takova, a ako nemate, zašto ne bi to stvorili“, steguje, „Gospod. zveza“ svoje tipalnice v Dalmacijo, da bi se tam odskočevala, ker je domo propala. Das war ein „Fühler“ sicerlich! Mi pa pravimo, ako hočejo dalmatinski Hrvati uničiti eksistenco stotinam kmetijskega ljudstva in ga pahnuti v gmotni propad, naj se le oklenejo „Gospodarske zveze!“

— **V cenilno komisijo za odmero osebne dohodarine za pol. okraj postojnski** so bili izvoljeni z veliko večino glasov kandidati narodno napredne stranke. Klerikalci so tudi letos, kakor vsako leto dosedaj, skrivno delali in pri volitvi kompaktno nastopili, pa so zopet ostali v manjšini. Postojnskega dekana Gornika in vipavskega Mirkota Perhacca bi klerikalci po vsej sili radi utihotapili v komisijo, pa ne gre. Je pač tako. Dr. Sustaršičevo „ljudstvo“ je povsod tam v ogromni večini, kjer se ne gre za plačevanje davkov. Seveda na farovski shodih pa le njegovo „dobro ljudstvo“ vse plača.

— **Občinske volitve na Koroškem in Nemci.** Zadnji mesec so se na Koroškem v raznih krajih vršile občinske volitve. Slovincem se je posrečilo, da so zmagali v različnih občinah velikoveškega okraja. To je Nemce zelo vznemirilo. „Grazier Tagblatt“ se je zaradi teh zmag razokal v posebnem članku in bodri

svoje pristaše, naj delajo, dokler je čas, sicer bo velikoveški mandat za Nemce izgubljen. Pri tem jerečenemu listu ušlo priznanje, da je Nemcem pri zadnjih volitvah, pri katerih so nam vzeli velikoveški mandat, jako mnogo pomagalo, da so bile razne slovenske občine v njihovih rokah.

— **Za Koroško.** Piše se nam: Da so koroški Slovenci pri občinskih volitvah napredovali, je brez dvomno. Tudi tam, kjer so ostali sicer v manjšini, se je pokazal slovenski življenjski krepko, da nemurji tudi svojih zmag ni niso prav veseli. Temu odločnemu pokretu čuditi pa se je tembolj, ker so klevetniki slovenstva delali ravno pri teh občinskih volitvah z vsemi silami. Pokazati se je hotelo svetu in vladi, da bi slovenski življenjski na Koroškem popolnoma onemogel ali pa izginil in da žnjim ni treba več računati. Nemški „šulverein“, društvo „Südmark“ in druga nemško-nacionalna društva so kar tekmovala z javnimi in tajnimi podporami. Obdarovali so se otroci, obljubljale jako visoke podpore za zgradbo ali popravilo šol ali za druge občinske potrebe, s katerimi se je prikupilo temu ali onemu kmetu. Da so bili seveda tudi skoraj vsi učitelji pri „delu“, ni treba posebej povdarjati. Begalo se je pa ljudi posebno tudi s Körberjevimi besedami, in če vse to ni nič pomagalo, so ubogi šolarčki vsak hip kazali nove knjige in učila, kakor tudi druga darila. In kljub vsemu temu lepi uspeh Slovencev! Upati je, da ta uspeh upliva tudi na tiste ljubljanske Slovence, ki radi življenjske moči slovenskega življenja na Koroškem le preradi obupavajo. Nasprotniki se bodejo sedaj še z večjo silo vrgli posebno na šole in se še naprej potom otrok prikupovali staršem za bodoče državnozbornske volitve. Kako obsežno in vsestransko je njih delovanje, kaže pač to, da se je sestavil poseben odbor, ki ima namen, zasesti Karavanke z nemškimi kočami in poti, in tako zabraniti vstop na Koroško celo slovenskim in slovanskim turistom, na drugi strani pa priti na pomoč nemškemu življenju na Gorenjskem. To mora pač zdramiti vse Slovence, da prično s kako pomozno akcijo, ki nima pomena samo za Koroško, ampak jako velik pomen tudi za slovenstvo na Kranjskem. Kot nekaj začetek, napravili so zaupniki koroških Slovencev v Ljubljani akademično društvo „Slovenija“, naj priredi sijajen ples na korist slovenskemu pokretu na Koroškem. „Slovenija“ se je tej prošnji radovoljno odzvala in se čuje, da bo pristopilo temu velevažnemu narodnemu delu tudi vse drugo dijaštvo. Prvemu temu koraku voščiti je kolikor mogoče največjega uspeha in vsestranskega zanimanja — tedaj vivat sequens!

— **Hrv. klerikalci proti „Matici Hrvatski“.** Kakor smo že poročali, so se že tudi hrvatski klerikalci po uzoru naših slovenskih spravili na svobodno literaturo, da bi jo uničili. Hudi trn v peti jim je zlasti „Matica Hrvatska“, ki se noče ukloniti njihovim zahtevam. Zato jo že dlje časa ljuto napadajo, zlasti izza časa, ko je pod njenim pokroviteljstvom izhajal „Vienac“, ki je bil v tej dobi urejevan res v umetniškem duhu. Na čelu te klerikalne gonje stojita urednik „Katoliškega lista“ — Korenić in pop dr. Marchetti. Z ozirom na te napade piše hrvatski književnik I. J. — tako-le: „V koliko mislita gg. Korenić in dr. Marchetti s svojega skrajno klerikalnega stališča, da moreta in smeta hrvatsko književnost in umetnost podvreči svoji vrhovni cenzuri, — protestuje hrvatska književnost in umetnost najodločneje proti taki cenzuri in se ji ne podvrže nikdar, dokler bo še imela le količikar samospoštovanja v sebi. Književnost in umetnost se z uspehom bori za svobodo stvarjanja in proti državni cenzuri, pa se ne more upogniti pod pest klerikalnih cenzorjev, kateri hočejo biti „päpstlicher als der Papst selbst“ in kateri v svoji zasukanosti mislijo, da so vzeli monopol na polju umetniške lepote. Ljudje, ki ne morejo gledati gode slike ali kipa, ne da bi se jih polastile pre-

grešne misli, ali da bi vsaj drugim ne imputirali, da se jih morajo polastiti grešna pošoljenja — taki ljudje enostavno ne morejo soditi o umetnosti, ker nimajo umetniškega čustva. Suhi klerikalizem ne more biti nikjer kriterij za lepo literaturo, pa tudi na Hrvatskem ne. G. Korenić se ljuto vara, ako misli, da bo razvil hrvatske književnike z osirom na pojmovanje elementarnega njihovega prava na svobodno književno stvarjanje. V tem pogledu ni razlike med slovenskimi v tem naziranju in ako so tudi razlike v stvarjanju, vendar bi hrvatski književniki in umetniki po naši sodbi raje šli cepit drva, nego da bi se, vsatvarjajoč svoja dela, pokorili nepriznani cenzuri gg. Korenića in Marchettija. „To so prav umestne, pametne in odločne besede, ki bodo klerikalne hrvatske kritike kaste gotovo živo zadele. Iste pa so aktualne tudi za nas in veljajo — mutatis mutandis — tudi za naše razmere. Naši klerikalni herostratje si jih naj zapišejo za usesa!“

— **Novoletna soareja.** V krasnih reprezentacijskih prostorih deželnega predsedništva se je sinoči vršila novoletna soareja, ki sta jo, kakor običajno, priredila deželni predsednik g. baron Hein in gospa baronica Heinova. Soareja, ki je bila mnogoštevilno obiskana, se je v vsakem oziru sijajno obnesla.

— **Obsojeni župnik.** V Črešnjovcu pri Mariboru imajo za župnika kranjskega rojaka Janeza Sušnika, s katerim so župljani tako zadovoljni, so vse občine in cerkveni konkurentni odbor prosili opetovano škofa, naj jih reši te kuge. Župnik pa je tožitelje še grdo razžalil, vsled česar so ga ti tožili pri sodišču. Pravda se je dolgo vlekla, sedaj pa je končana ter je bil župnik Sušnik obsojen na 300 K globe ali 15 dni zapora, njegova prijateljica Marija Skobel, ki je obkrovanje prepisovala, pa na 8 dni zapora. Pri obravnavi se je tudi izkazalo, da je imel župnik intimno prijateljico Marija Krule, s katero je hodil po toplicah ter je dvakrat porodila. Svojo lastno mater je župnik pretepal zato, ker mu je očitala to grešno razmerje.

— **„Narodna tiskarna“** se te dni seli v svoj novi dom. Selitev tako velikega zavoda seveda ni lahka stvar in traja precej časa. Selitev pa tudi zelo ovira redno delo v tiskarni. Tako je vzrok, da „Ljubljanski Zvon“ in „Zvonček“ nista mogla pravočasno iziti in sta se zakasnila za nekaj dni. Tudi nekatera druga naročena dela so se vsled selitve zakasnila. Z ozirom na to prosimo vse cenjene naročnike, naj blagohotno nekoliko potrpe. Kar je mogoče, se vse stori, čudežev pa ne znamo delati. Tekom prihodnjega tedna bo selitev končana in tedaj se bo moglo zopet delati.

— **Notarske vesti.** Notar dr. Ivan Winkler iz Tržiča je premeščen v Rožek na Koroško.

— **Repertoar slovenskega gledališča.** Jutri, v nedeljo sta zopet dve predstavi: popoldne narodna igra s petjem „Divji lovci“ Fr. Finžgarja, — zvečer opera „Prodana nevesta“, ki se po tem odstavi z repertoara za dalje časa. — Na praznik Treh kraljev sta takisto dve predstavi: popoldne Schillerjeva tragedija „Marija Stuart“, — zvečer „Potovanje okoli zemlje“. — V četrtek se poje opera „Onjegin“, v soboto pa je premijera Cankarjeve drame „Kralj na Betajnovi“, ki je izšla tudi že v tisku. Nato pridejo na vrsto Anzengruberjevi „Podkriževalci“ in opera „Svadič“. — **Slovensko gledališče.** Včeraj sta bili dve predstavi. Popoldne so igrali „Rokovnjaček“. Predstava je bila sicer prav dobra, samo g. Danilo ni svoje vloge prav nič znal. Štiriindvajsetič je včeraj igral Obloškega Tončka, a znal ni prav nič. — Zvečer se je drugič pela „Prodana nevesta“. Ta predstava je bila jako lepo zaokrožena in je sijajno vspela. Zlasti so se odlikovali gospa Skalova, ki je res umetnica redkih vrlin, g. Orzelski in g. Pestkovski, a toplo je pohvaliti tudi vse druge soliste kakor tudi zbor.

— **Zrebanje ljubljanskih srečk.** V prostorih mestne dijašne vršilo se je danes ob navzočnosti župana Hribarja, občinskih svetnikov dr. Kreka in Lenčeta ter o. kr. notarja Plantana 39 zrebanje srečk ljubljanskega posojila. Izrebanih je bilo 315 števk. Glavni dobitki or. 50000 kron zadele je srečka št. 40047. Nadalje je zadele srečka št. 35515 3000 kron, srečke št. 3678 279 30527 60563 in 61384 pa po 1000 kron. Za vse ostale izrebane srečke odpadejo dobitki po 60 kron.

— **Ljubljanskega „Sokola“** Silvestrovo veselico počastilo je toliko odličnega občinstva, da so bili vsi prostori zasedeni do zadnjega kotička. Sokolov odbor nas prosi priobčiti oprosteno, da ni bilo poštene godbe. Vojaske godbe ni bilo dobiti za nobeno ceno, društveno godbo pa je prevzelo pevsko društvo „Slave“ že pred večimi meseci, dobro vedo, da je bila ta godba za ta večer še vsako leto oddana Sokolu. Tudi od drugod se je skušalo dobiti kako godbo, a vsa prizadevanja so bila zaman, ker povsodi rabijo sami godbo na Silvestrovo. Zadolgljiti se je torej moralo z ad hoc sestavljeno godbo 6 mož, da je bil vsaj ples mogoč. Sicer se je občinstvo prav dobro zabavalo. Učitelj Glasbene Maticice g. Alfonz Breznik je koncertoval na flavti prav dobro, spremljal ga je na klavirju g. Benišek. Slavno društvo „Merkur“ je prevzelo pod vodstvom g. Sachsa pevski del večera. Komični kupletji g. Selaka ter potujoča godba peterih članov so vzbujali mnogo smehu. Opravičenega odobravanja pa je žela enodejanska burka „Medved snubač“. Naši umetniki, gospica Kreisova ter gg. Boleška, Lier in Verovšek so spravili burko do popolne veljave. Do vspeha igre sta pripomogli tudi izborni maski gg. Liera in Verovška. Pred krasno alegorijo o polnoči predstavljajočo zmagoviti prihod mladega leta 1904 je spregovoril podstarosta g. dr. Ravarhar v izbranih besedah novoletno zdravico. Dotaknil se društvene 40letnice, katero hoče širša javnost slovenska v nj 1904 praznovati z vesoljnim slavlom v beli Ljubljani. Na praktičnih rešitvah hočemo tedaj spoznavati vzvišene sokolske ideje, ki jo Slovenci ravnežatega delj tako malo upoštevamo, kolje ne poznamo. Politični dogodkov zadnjih dni nam kažejo, kako ošabno dvigajo naši protivniki svoje glave, kako na penjajo vse sile, kakor da bi hoteli z enim udarcem pokončiti rod slovenski. V teh resnih dneh kliče slovenski Sokoli, ki ne poznajo samokrovanja in žalovanja, vse poštene Slovence, da se zbero pod sokolskim praporom, ki naj jih vodi junaško naprej v skupni boj proti skupnim sovragom. — Po polnoči je prevzel vodstvo mnogobrojno došli mladi svet ter veselo zaplesal v novo mlado leto. Jutri prišlo je prezdodaj. — Novi gostilničar g. Kenda je postregel s fino jedjo in pijačo. Upati je, da pridejo tudi za restavracijo v „Nar. domu“ novi časi. Toda podpirati je treba, kar je podpore vredno.

— **Koncert Jaroslava Kociana.** Za koncert dne 6. januarja naj navedemo le nekaj glavnih tujih ocn o Kocianu. O prvem nastupu Kocianovem na Dunaju l. 1901. piše „N. Fr. Presse“: „Kot virtuoz je Kociana že danes imenovati med najprvimi. Zanj ni nobenih težav: najbolj komplicirane naloge prstne in lokove tehnike so mu samo po sebi umljive malenkosti. Čujemo, da prof. Ševčík v Kocianu pričakuje nekaj nečuvnega. Soditi po senzacionalnem uspehu, s katerim je mladi mož začel na Dunaju, se nam zdi, da bo mojšter imel prav.“ In Richard Heuberger piše v istem listu: „V Joachimovem koncertu nakopičene težave je Kocian premagal igraje v najpristnejšem pomenu besede. Popolnoma v svojem elementu pa se je pokazal šele pri Paganinijevem koncertu (ki ga bo igral tudi v Ljubljani). To delo je preobladalo v najvišjem slogu. Igral ga je tako mojstrsko, in s toliko sigurnostjo in lahkotno, da bi ga najizkušenejši mojstri lahko zavidali. Če me ne varajo vsa znamenja, bo Kocian postal violinski umetnik najprve vrste.“ — „Reichswehr“: „Kocianov ton je velik in zdrav in ostaje to tudi v drvenju najsmelejših pasaz.“ — „Neues W. Tagblatt“: „Kar je violinskega čarodejstva, vse je Kocian premagal s toliko nonšalanso, da se še ne zapazi, kakšno težavo je pravkar premagal. Oktavne skoke, decimne paseže v najbesnejšem tempu, flazolete „pizzicato“ itd. preobladuje z nezmotljivo sigurnostjo.“ — Z Dunaja je šel Kocian v London, kjer je priredil več koncertov. „Pall Mall Gazette“ piše 10. decembra 1901: „Kocian je brez dvoma igralec prav izvanredne nadarjenosti in občudovanja vredne glasbene sposobnosti. V posesti absolutno popolnega posluha in bogatega zlatega tona zdržuje finost in veličino v taki meri, kakršne smo vajeni samo pri igralcih najprve vrste. Razen tega razodeva prav po-

sebno subtiliteto v svojem čustvu. — „Star“ piše: „Gospod Kocian ima fenomenalno tehniko in še finjši ton nego Kubelik.“ — Januaria 1902 je koncertoval zopet na Dunaju. „Freundenblatt“ z dne 23. januarja pravi: „Velik, redek uspeh si je Kocian pridobil, pojoč in skakajoč na svojih goslih z gorkostjo in čarodejstvom je občinstvo kar premagal in obvladal... Izziiva k primerjanju s Kubelikom. Mi se hočemo temu izogniti. Lahko pa se reče, da bode tekmovalje nastalo med obema rojakoma. Občinstvo se tega sme veseliti, ker to oba ovira, odpočiti se na svojih lovrikah.“ — Vrhunec svojih dosedanjih uspehov pa je dosegel Kocian na svoji turneji v Ameriki. Toda o tem prihodnjič. — Za danes omenjamo samo še, da je dobil Kocian dve zelo, zelo dragoceni stari violini v dar, eno „Gaglianovo“ iz l. 1737., darilo grofice Robiglio, ko je koncertoval po francoski Rivieri, in eno „Guarnerijevo“ mecena Cloptona v New-Yorku. — Zanimanje za ta koncert je uprav velikansko po Ljubljani, zato se opozarjajo zlasti rojaki z dežele, da si pravočasno osigurajo sedeže, ki se po 4, 3 in 2 kroni dobivajo v trgovini g. Lozarja. Ker bo koncert ob 5. uri popoldne, se občinstvo z dežele lahko vdeleži tudi obeh slovenskih gledaliških predstav ob 1/3. in ob 1/2. uri. Opozarjamo na Kocianove slike v izložbi g. Schwentnerja.

— **Slovensko akad. fer. društvo „Sava“** vabi vse obč. gg. starešine in člane danes zvečer k običajnemu sestanku v gostilni pri A. Zajcu na Rmski cesti, št. 24. Odbor društva objavlja tudi, da se nameravani visokšolski ples radi nastalih neprilic ne bo vršil, kar se bo še pozneje pojasnilo.

— **Občni zbor slovenskega trgovskega društva „Merkur“** se vrši jutri v nedeljo ob 2. uri popoldne, na kar g. člane še enkrat opozarjamo in se nadejamo z ozirom na važni dn-vni red obila udeležbe.

— **Bralno in pevsko društvo „Maribor“** priredi v nedeljo 3. t. m. v veliki dvorani „Narodnega doma“ gledališko predstavo. Upozori se igrokaz „Na Osnjahu“.

— **Sankcioniran zakon.** C-sar je potrdil zakon istrskega deželnega zbora, vsled katerega se pobira deželna naklada na porabo piva.

— **Javna šolska narodna knjižnica na Gorici v Savinjski dolini srečno ustanovljena.** Šolska mladina, učiteljstvo in krajni šolski svet dvorazredne šole na Gorici vabi vse ljudstvo iz 16 vasi svoje okolice ter slavno razumnstvo štirih sosednjih trgov kakor tudi drugih krajev k slovesni otvoritvi imenovane knjižnice, ki je glede svoje ureditve in načina ustanovitve prva svoje vrste v Savinjski dolini ter morda na slov. Šajerskem. Knjižnica šteje že ob svoji ustanovitvi šeststo knjig, ter sestoji iz slovenskega, hrvatskega in češkega oddelka. (Nad 500 knjig je slovenskih, ostale se hrv. tike in češke.) Ker je večina moških Savinčanov vsled svoje na veliko razširjene lesne trgovine veča hrvatskega jezika, je ustanovitev hrvatskega oddelka utemeljena. Češki oddelak, ki šteje po večini dragocene knjige „Matica češka“, je namenjen inteligenci ter dijakom. Večina slovenskih knjig je trpežno vezana v platno, večje knjige pa v usnje. Knjižnico upravlja na podlagi določb o. kr. deželnega šolskega sveta z dne 2. prosinca 1878 št. 5795. nadučitelj Knaflič, kateremu je vsled imenovanja krajnega šolskega sveta pridružen knjižnični adjunkt, učiteljica gospica Ivanka Schwarz. Knjižnica je last šole. Ker so šolski prostori za večje število udeležencev pretesni, se bode slavnost otvoritve vršila dva dni, in sicer dne 6. prosinca 1904 v dan „Treh kraljev“ za domače ljudstvo, a v nedeljo dne 10. prosinca za ljudstvo in inteligenco sosednjih krajev in trgov s malimi izpremembami po slednjem sporedu: 1) Deklamacije. 2) Trigrasno petje narodnih pesmi šolskega pevskega zbora. 3) Slavnostni govor, prednaša učenec. 4) Otvoritev knjižnice, otvori jo belo oblečena deklica. 5) Razlaganje knjižničnega reda. 6) Razdelitev odpuščine med 14 let stare učence. 7) Trpljenje naših mučenih bratov Macedoncev pod grozovitimi Turki, govori R. Knaflič. 8) Pajoč slovesno pesem v D molu, se vračajo „Trije kralje“ iz Betlehema po Turškem na Slovenko. Prišedši na Gorico, poročajo zbranim na kratko, kar so grozno videli v Macedoniji. Na dražbi prodajo svoje „Velike egiptovske sanjske bukve“ ter podarj eno polovico skupička knjižnici, a drugo polovico v podporo mučenim bratom Macedoncem. 9) Med posameznimi točkami svira godba na gramofon. 10) Slovensko himno „Kje dom je moj“ zapoje vsi zbrani k sklepe

stojé Vstopnica: Sedeži po 50 vin, stojšča po 20 vin. Ves dohodek je namenjen knjižnici. Začetek vsakokrat točno ob pol 3. uri popoldne. Pridite v obilem številu na Gario, da poveljate slavnost, ter da se razveselite nad krasnim kulturnim delom katerega je mogla ustvariti le plamteča ljubezen do narodovega napredka in omike! Apostol tega dela in njegov dušni oče je naš češčeni Jan V. Lego, je že pred leti navduševal slovensko učitelstvo k ustanovitvi knjižnic za mladino in knjižnic za odrasle. Ob njegovi 70 letnici se otvarja združena taka knjižnica na veliko korist slovenskega naroda. S knjigo in s petjem k srcu, a z vsem srcem k domovini in narodu svojemu!

— **Šmarsko-rogaško učiteljsko društvo** zboruje dne 6. prosinca ob eni popoldne v Šmarji.

— **Zgodovinska najdba.** Pri izkopavanju v Gradežu so našli ostanke velikanske bazilike iz prvih časov krščanstva. Našli so se dosedaj zanimivi mozaiki s krasnimi risarijami in več dragocenih napisov. Tudi več grobov so razkrili. V treh so našli lepe kamene zarkofage, ki jih še niso odprli.

— **Dr. Ivan Krapac — škof.** Rimska kurija je potrdila znanega madjarona, zagrebškega kanonika Iv. Krapca za posvečenega škofa in nadškofovega sufragana.

— **Izpred sodišča.** Kazenske razprave pri tukajšnjem deželnem sodišču: 1) Jakob Fröhlich, delavec iz Brezovice je bil oproščen hudodelstva težke telesne poškodbe in javnega nasilstva, češ, da je dne 26. listopada svojo mater z roko udaril po plečih, potem jo pa pahnil tako, da si je pri padcu pohabila mazinco leve roke in ji grozil, da jo bo ubil. Ker mati ni hotela pričati proti sinu je bil oproščen, pač pa je bil obsojen na 8 dni strogega zapor, ker je v Podsmreki iz Retarjevega kozolca vzel za 1 krono vrednosti fižola 2) Luka Milharčič, posestnik sin v Selcah, je ponoči 28. vinotoka udaril Miho Zormanu s kamnom po glavi in ga na tleh ležečega obrcal. Povod tepežu je bil bil fantovski prepir v Želkovi krčmi, ker je Milharčič Zormanu vrgel literko steklenico v glavo. Obsojen je bil na 6 tednov ječe. 3) Peter Čebin, mestni delavec v Ljubljani, se je izdal v Puovci kavarni v noči od 3. na 4. vinotoka t. l. za detektiva in se predstavil kot tak lastniku kavarne, češ, da ga pošlje mestni policijski svetnik Podgoršek kavarno nadzorovat. Kavarnar je Čebinu postregel s pijačo in mu korčulo še posodil 1 K 80 v. Čebin je bil krivim spoznan hudodelstva goljufije in obsojen na 6 mesecev ječe. 4) France Puchar, po domače »Kecov«, in France Puchar, po domače »Fisterjeva«, hlapec, sta se pred Anton Pucharjevim podom v Ganičah za šalo metala. Ker je pa Fister Keca malo preveč trdo posadil na tla, ga je to tako vježilo, da ga je s senimi vilami sunil v prsa. Obsojen je bil na 5 tednov težke ječe.

— **Z nožem.** Tesar v tovarni za lep Josip Leben je bil včeraj zvečer v Čerinovi gostilni v Stepanji vasi. Pri isti mizi, kakor Leben, sedel je Franc Vitriš iz Stepanje vasi. Ko je leta začel razbijati po mizi, dejal mu je Leben, naj boje miren, kar pa je Vitriš tako razjezil, da je potegnil nož in sunil Lebna v levo roko ter mu prerezal žilo. Sunil ga je tudi v glavo. Leben je težko poškodovan in so ga morali prepeljati v deželno bolnico.

— **Napad.** V Silvestrovi noči je na Žabjeku napadel hlapec Feliks Lorčak, stanujoč na Bieweisovi cesti št. 9 nekakega uradnika, ga vrkel na tla, pokleknil na njega in ga bil s pestjo po obrazu, da se mu je takoj vtila kri iz nosa. Policija je Lorčaka aretovala.

— **Predrzen tat.** Pri neki banki v Hamburgu je hotel neki poštni uradnik vložiti svoje prihranke 500 mark, ko mu je brezposelni prepregar Link iz Budimpešte vsul v oči popra, mu iztrgal bankovec ter zbežal, toda že na cesti so ga ujeli.

— **Ljubljanska društvena godba** priredi jutri zvečer ob pol 8. uri zvečer v restavracijskih prostorih g. Fantinija društven koncert. Člani so prosti, nečlani plačajo 40 vin.

— **Najnovejše novice.** — Knez Hugo Salm-Reifferscheid, član gosposke zbornice, je umrl dne 31. m. m. nanageloma na svojem gradu pri Brnu. Zadela ga je kap.

— **Rdeči križ za Macedonice.** Družba »Rdečega križa« je sklenila, darovati za Macedonice 10.000 K. Prvi del te svote se je že poslal poslaniku baronu Celice v Carigrad, da razdeli denar najpo- trebnejšim.

— **Imenovanje rezervnih častnikov.** Cesar je imenoval s 1. januarjem 1904 za poročnike v rezervi: 942 pri pehoti, lovcih, pijonirjih in v želez. polku, 55 pri konjeništvu, 133 pri topništvu, 32 pri saniteti in 210 pri trenu.

— **Preosnova staroške stranke.** V februarju se vrši stroškeški strankarski shod, na katerem se stranka preosnuje.

— **Srbski državni zaključni računi za 1901 in 1902** izkazujejo primanjkljaja 11.759.18 frankov, od katere svote odpade na leto 1901 celih 8½ mil. frankov.

— **Novi avstro-ogrski poslanik v Parizu** grof Khevenhüller je izročil predsedniku Loubetu med običajnimi obredi svoje poverljivo pismo.

— **Državni poslanec dr. Pattai** odloži odvetništvo, da se popolnoma posveti političnemu življenju.

— **Skrb Dunajčanov za županovo zdravje.** Meščanski klub dunajskega občinskega sveta je sklenil, zahtevati od župana dr. Luegerja in podžupana Strobacha, naj iz ozirov na svoje zdravje ne obiskujeta pustnih plesov.

— **Krida dežel grofa.** Proti deželnemu grofu Frideriku Fürstenbergu je začelo sodišče preiskavo zaradi »lahkomišelnosti kride. Pasiva znaša 100.000 K.

— **Še eden poginil!** »Katolički listy« v Pragi, ki so zasloveli zadnji čas s svojim ustaviteljem Droidom vred, so z novim letom poginili zaradi pomanjkanja naročnikov.

— **Vstaja v Afriki.** Pleme Akapotov severno Benina se je spuntalo. Angleški rezident in policijski častnik sta ubita. Angleška pošlje nad puntarje kazensko ekspedicijo.

— **Katastrofa v Chikagu.** Vest, grozoviti katastrofi v Chikagu je preselila ves svet. Gledališki požar v talin obsegu, kakor v Chikagu, ki bi bil toliko žrtve, se še ni prigodil. Kakojnajvejša poročila javljajo, leži v mušalnici sedaj že 700 mrtvecev. Goto, pa je, da je število žrtve še veliko večje, saj se še pogreša okoli 300 trupel. V gledališču je bilo navzočih 2000 gledalcev. Iz zgornje galerije se ni rešil nihče in tudi z druge galerije se je rešilo samo nekaj oseb. Kar jih ni zgori, udušili so jih strupeni plini in dim. V stopnicah in hodnikih so prenapolnjeni z mrtvimi trupli. Kakor smo že poročali, je ogenj nastal na odru, kjer se je za kulismi vsled premočnega električnega toka vnelo nekaj gorljivih tvarin. Ko so začele goriti kulise, se je to opazilo najprej v parterju in ljudje so prestrašeno jeli kričati »ogjen, ogjen!« Na mah se je polastila vsega občinstva silna groza, vse je bilo pokonci. V hipu je bil cel oder v plamenu in ogenj se je z bliskovito hitrostjo razširil v lože, na galerijo in v parter. Vsled tega je bilo tudi skoro nemogoče se rešiti. Vse gledališče je bilo na mah zavito v nepredorni, udušiljujoč dim. Ta dim je kar v prvem trenutku udušil nad 200 oseb. Ker so se na odru odprla zadnja vrata, da so se rešili igralci, je nastal močan preprih, ki je požar silno pospešil. V nekaj trenutkih je bilo gledališče spremenjeno v gorečo morje. Najhitreje se je širil ogenj na balkonu. Ljudje niso imeli niti časa da bi poiskali izhoda, marveč so skakali z balkona v parter menceč, da se na ta način rešijo. Kolikor se jih ni ubilo, pomandrala jih je množica, ki je drvila iz parterja proti izhodu. Vpitje in krik od smrtnega strahu zblaznela občinstva je bilo srce pretresujoče. Mnogi, ki so se srečno rešili na ulico, so se vedli kakor blazni, mnogo pa jih je tudi dejansko zblaznelo vsled veselja, da so utekli smrti. Listi poročajo, da bi se bila katastrofa še dala preprečiti, ako bi na odru navzoči ognjegasci ne izgubili vse pameti, čim so zazrli na odru ogenj. V silnem strahu niti niso poskusili ogenj pogasiti, dasi so imeli vse priprave pri rokah, ampak so bežali proti izhodu. Isto so storili tudi delavci na odru. Gledišče je imelo 40 izhodov, občinstvo pa je vedelo samo samo za štiri. Temu je tudi pripisovati, da se je tako ogromno število ljudi ponesrečilo. Vse se je torej gnetlo proti tem izhodom, vsak je hotel prvi tja in razvil se je pravi boj na življenje in smrt. Kdor je bil ob steni je bil zmekčan, kdor je pal ga je neusmiljeno pomandrala proti izhodu drveča divja množica. Preiskava je dognala, da v gledališču še niso bile vse stopnice dovršene. Stopnice ob strani poslopja so bile samo do polovice zgrajene in jih je manjkalo še kakih 20 metrov. Po teh stopnicah je drla velika množica in ker je bil naval in pritisk je blizu sto oseb, največ žensk, popadalo preko nedograjenih stopnic v globočino in se ponesrečilo. Na trgu pred gledališčem je bilo zbranih okoli 40.000 ljudi, ki so s strahom opazovali dogodka, ne da bi mogli pomagati. V gneči je bila zlasti ugodna prilika za tatove. Ti tatovi so si upali celo v goreče gledališče ter so stikali

pri ponesrečenih za denarjem in za dragocenostmi. Policija je aretirala več takih lopovov. Mestna oblast je dalje dala zapreti več članov baleta in gledališkega zbora, ker se jih dolži, da so sokrivi več ubojev. Mestni župan je odredil, da se na Silvestrov večer v znak žalosti ne sme zvoniti in da se zapro prodajalne. Omeniti je, da je samo 1. 1903. zgorelo 15 gledališč, toda žrtve vseh teh požarov skupaj niso bile toliko, kakor v Chikagu.

— **Zgorela je v Budimpešti tovarna za čiščenje petroleja;** pri tem sta se razpočila velika kotla s petrolejem. Gašenje je bilo skoraj nemogoče. Škode je nad 80.000 K.

— **Škodoželjnost.** Občinski padar se je udeležil nedeljskega pretepa med kmeti ter pri tej priliki izbil nekemu kmetu s polenom dva zoba. Kmet pa mu je škodoželjno zaklical: »Glej, to imaš od tega, ker si mi zoba izbil, ta dva zoba bi si bil sicer dal jutri pri tebi izdreti!«

— **Predrzen roparski napad.** V Belgradu so dne 24. t. m. opoldne vdrl v hišo vpkojenega drž. svetnika Živka Davidovića trije roparji ter napadli Davidovića, njegovo hčer, dekle in služabnika ter vseh pet hudo ranili. Na kričanje ranjenih so roparji zbežali, ker se je bilo bati ljudi na pomoč, ne da bi bili kaj odnesli. Značilno za drznost roparjev je tudi, da je Davidovića hiša uprav na sprotno trgovinskemu ministrstvu. Davidovič je 96letni starček, ki živi že 40 let v pokoju ter slovi za zelo bogatega. Bil je ustanovitelj garde za kneza Miloša.

— **Milijon za rokopis.** V Londonu je na prodaj Miltonov rokopis njegove epične pesmi »Zgubljeni raj«. Za ta rokopis je ponudil ameriški bogataš Pierpont Morgan 50.000 f. štrl. (1.050.000 kron). Ko je Milton leta 1665. dovršil svoj »Zgubljeni raj«, ni dolgo mogel dobiti založnika; končno ga je sicer dobil, a plačal mu je za epos le — 10 f. štrl.

— **Ženska emancipacija** se je začela na Finskem čudno razvijati. Žensko društvo »Union« v Helsinkforsu je nedavno izjavilo, da zasleduje sledeče namere: »Omožene žene naj ne nosijo niti rodbinskega imena niti naslova svojih mož. Tudi privesek »gospodična« ali »gospa« se naj opusti, ker se po tem lahko sklepa razmerje ženske do moškega; sprejme se naj ime, ki bo vsem ženskam splošno. Uslužbene ženske naj si ne dajo več delati spričeval od svojih delodajalcev, temuč naj prve zadržim spisujejo spričevala v posebno knjigo.

— **Vojaki — razbojniki.** V Varšavi so nekoč štirje ruski vojaki udrti v hišo nekega bogatega kmeta v okolici ter z revolverji in bodali usmrtili kmeta, njegovo ženo in še dva člana družine, ki so jim zastavili pet. Vojaki so potem prergli vse po hiši ter pokradli, kar se je dalo odnesti. Razbojnike so že zaprli.

— **Kako se Menelik zabava.** Abesinski »cesar« Menelik, ki je zaslovel izza vojne z Italijani, in ki trdi, da izvira iz modrega Salomona in kraljice Sabe, se je začel zabavati po starorimskih običajih. Nedavno je prišel v njegovo prestolnico neki grški zdravnik s svojo nenavadno lepo mlado ženo. »Cesarju« se je žena dopadla ter si jo je dal pripeljati v svoj dvor. Drugo jutro so našli pred Meneliko spalnico grozno razmesarjeno mrtvo truplo zdravnikovo, ki je hotel svojo zaplenjeno ženo s silo rešiti.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 2. januarja. Pod cesarjevim predsedstvom so danes v dvorcu važna posvetovanja o stvarnih in osebnih zadevah armade. Na ta posvetovanja so bili povabljeni nadvojvoda Fran Ferdinand, vojni minister Pittreich, šef generalnega štaba Beck in vsi generalni inšpektorji. Tudi ministrski svet ima danes sejo.

Olomuc 2. januarja. Zanesljiva poročila iz Rima javljajo, da je afera nadškofa Kohna stopila v kritičen stadij. Preiskavo proti nadškofu vodijo trije kardinali. Kardinal Gotti preiskuje zadevo zastran kršenja spovedne tajnosti. Stvar se je za nadškofa jako neugodno zasukala; pripomogla so k temu še posebno poročila dunajske vlade.

Budimpešta 2. jan. »Magyar Ország« in »Egyetertes« javljata, da se skliče konferenca vseh strank, ki naj določijo, da parlament ob sobotah, nedeljah in ponedeljkih ne bo imel seje, druge

dni pa samo od 3. do 8. zvečer. V tem slučaju neha tehniška obstrukcija.

London 2. januarja. »Daily Mail« poroča, da je sinoči pet ruskih torpedovk, ki so se radi nekih poprav mudile v Malti dobilo povelja, da odidejo nemudoma na vzhod. Torpedovke so se odpeljale, dasi poprave niso še bile izvršene.

London 2. januarja. Tukajšnji listi, ki so bili še včeraj mnenja, da se v vzhodni Aziji ni bati vojne, pišejo danes skrajno pesimistično in so mnenja, da pride kmalu do vojne med Rusijo in Japonsko. »Daily Graphic« pravi, da hoče Rusija storiti odločilen korak in zavzeti tako stališče, da mora Japonska napovedati vojno. Angleška in Francija se trudita, da se vojna prepreči in ohrani mir. »Daily Telegraph« ve povedati, da so angleški diplomatični krogi, ki so do zadnjega gojili sangvinistične nade, prišli do spoznanja, da je vojna neizogibna.

Chicago 2. januarja. Danes je tu dan žalosti — pogreb pri gledališkem požaru ponesrečenih žrtve. Pokopljejo se večinoma v skupnih grobih Nekaj pogrešanih ljudi se je našlo. Listi prinašajo strahovite posamičnosti o požaru. Ko je nastal požar, je komik Fog na pol gol planil na oder in svarač ljudi naj bodo mirni ter pozivljali orkester, naj svira. Godci pa so zbežali in začela se je panika. Avstrijski državljani dr. Aleksander je pri tem požaru izgubil ženo in vse svoje otroke. Ne daleč od pogorišča je Garrig-gledališče. Med predstavo je ravnatelj izvedel, da gori sosedno gledališče, vedoč, da bi nastala lahko velika nesreča, če se to naznani, ni med predstavo nikogar pustil ne notri, ne ven. Predstava se je mirno dokončala.

Gospodarstvo.

Trgovinska pogodba z Italijo.

Začasna trgovinska pogodba se je sklenila za devet mesecev, namreč od 1. januarja do 30. septembra 1904. Vinska klavzula je izključena. Le za mesec januar se velja nekaj prehodni štadij ter se bodo do 31. januarja smela v Avstro-Ogrsko dovajati po dose-danji carini 320 gl. kvintal taka italijanska vina, ki so že v decembru prišla v transport, ali o katerih se dokaže, da se je zanje kupna pogodba sklenila do 31. decembra 1903. To bodo morale italijanske oblasti potrditi in avstrijski konzulat vidirati. Glede brodarstva in ribarstva ostane med tem časom vse pri starem. Italijanski kralj Viktor Emanuel je izrazil svojim ministrom svoje veliko zadovoljstvo nad sklenjeno pogodbo.

Tržno poročilo.

Tendence žitnih pridelkov je skoro dober mesec dni pred prazniki neprenehoma ostala nespremenjena, kakor da je sleherni kupčija prenehala. In v istini ni bilo do božiča do malega nobene kupčije, kajti zanimal se je le sem pa tje kdo za kak vagon, katerega je slučajno rabil za vzdrževanje mokinih vrst. Prav tako pa se ni nihče zanimal za nakup za poznejše mesece. Vsak je bil mnenja, da bodo prazniki in novo leto prinesli še ugodnejše cene, dasi k temu ni bilo nikakega razloga, kakor tudi ne za morebitne višje cene. Vendar pa se je ravno poslednje z zadnjim dnem pred prazniki uresničilo. Poprej dalje časa vedno le nespremenjena tendence postala je hipoma vzdržna, termini so se napeli — povpraševanje po blagu pa je hkratu tudi postalo obsežnejše. Ni tedaj čuda, ako so se v tekočem tednu z ozirom na večjo potrebo cene hipno dvignile, kar je bilo tem bolj mogoče, ako se pred tem časom vzlic takorekoč brezakupijske daljše dobe niso hotele naginiti k popustu. S prazniki so zaloge pošle, potreba je nastala za nabavo novega blaga — in zato so se s prazniki dvignile efektivne cene hkrati s termin-cenami. Efektivno smo napredovali v pšenici od 23. do 31. decembra za 15 vin. pri 50 kg, termin za april pa je poskočil od 7-72 do 7-91, torej za 19 vin. Ako pri tem vpošte-vamo, da je iz rok lastnikov pšenice le-to pri rastoči tendenci sploh težko dobiti, ter da si lastniki dovoljujejo še samovoljno na račun morebitnega nadaljnega poviška nadaljne višje zahteve, potem ne pretiravamo, ako trdimo, da

je efektivno blago poskočilo za 20 do 25 vin.

Ta nenadna hös, v kolikor ni utemeljena v večjem povpraševanju in v kolikor ni produkt kalkula — je umetna, brez pravega drugega vidnega vzroka; sporadično prihajajoča menj ugodna poročila iz Argentine in v Amerike sploh še niso dosti verodostojna, da bi trajno vplivala na žitni trg.

Rž, dasi skoraj brez kupčije, se je po analogiji pšenice v zgoraj navedenem času za termin tudi dvignila za 10 vin. in notira 6.68 za april t. l.

Koruzna zadnje letine, ki je kakovostno krasno blago, je za mnogih postajal že pošla, vsled česar se za točne pošiljave že 10—15 vin. več zahteva, nego v teku decembra l. l. termin se ne more povspeti. Od 23. do 31. decembra l. l. se je dvignil neznatno za 1 vin. ter notira 5.21, vendar pa to ni najnižja cena, katero je to blago za termin v tekoči kampanji že imelo. Sploh je pa kupčija s koruzo pred prazniki vidno pojemala. Novo blago, dasi zelo lepo, je vendar še mnogo presveže za mletev, zato so si je odjemalci nabavljali le bolj za krmo, dočim so po blagu za mletev segali še več ali menj po stari robi. Slednji pa je z vspehom konkurrala nova, toda popolnoma suha levantinska koruza.

Tudi oves za april se je dvignil od 5.44 na 5.53 torej pridobil na ceni 9 vin., ki pa se bo bržčas še nekoliko podražil, ker mu sedanja cena ni niti prikladna z ozirom na ceno koruze. Efektivno blago gre največ ono iz Srema, pa tudi po nekoliko dražjem, pri tem pa kakovostno boljšem banaskem ovsu pridno segajo.

V novo leto tedaj stopamo vse-skozi v znamenje trdnjše in višje tendence, čemur se vklanja tudi moka. Moki so višje cene tem bolj potrebne, ker je temnejše blago močno zastalo in se vse splošno toži, da za to blago ni skoro nikakega konzuma.

Sladkor ostaja v nespremenjeni tendenci, kava notira istotako nespremenjeno v Trstu za Rio 39 do 48 kron za 100 kg franko Trst, Santos od 39 do 52 kron.

Ceneno domače zdravilo. Za uravnavo in ohranitev dobrega prebavljanja se priporoča raba mnogo desetletij dobro znane, pristnega »Mollovega Seidlitza-praska«, ki se dobi za nizko ceno, in kateri vpliva najbolj trajno na vse težkoče prebavljanja. Originalna škatlica 2 K. Po poštnem povzetju razpošilja ta prašek vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJI, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 1 (8—1)

Na prebavljalne organe se mora paziti, kajti ni nobenega drugega organa v človeškem telesu, ki bi vsled najmanjšega motenja, tako obirno uplival na druge organe in istim pripravljaj najhujše posledice. Pazi se na prebavljalne organe ako si prizadevamo njihovo delo olajšati s tem da vzbujamo delavnost prebavljanja in podpiramo čistilne funkcije prebavljajnih organov z milo odvajajočim sredstvom. Tako sredstvo imamo in sicer že 40 let najbolj znano dr. Rosa balzam za želodec iz lekarn B. Fragner, c. kr. dvorni založnik vureprij. Dobiva se pa tudi po tukajšnji št. 1111 ha

Edino, od profesorjev in zdravnikov preizkušeno in priporočeno, kisline prostostililo za zobe je dr. J. G. Poppa, c. in kr. dvornega zobozdravnika na Dunaju XIII/6, pristni!

Anatherin

ustna in zobna voda proti vsem ustnim in zobnim bolečinam, le v gori v podobljani steklenici à K 280, 2 — in 1 —.

Crema za zobe v lončkih brez škodljivega mila, à 60 vin. ohrani usta, zobe in zobno meso res vedno lepo, zdravo, brez duha in bolečin. II (2966—4)

»Anatherin« pasta za zobe v steklenici K 140, v zavoju 70 vin. Prašek za zobe K 126. Plomba za zobe K 2 —. Mito iz zelišč 60 vin.

ALBOFERIN

redilno in krepično sredstvo.

Redi kri, jači živce, pospešuje slast do jedi.

Klinično preizkušeno: odlični zdravilni ga priporočajo za slabokrvne in prebolele ljudi in slabotne otroke. Na prodaj po vseh lekarnah in drogerjah, kot prašek 100 gr. K 5 —, v tabletah 100 kosov K 150 in v čokoladnih tabletah 100 kosov K 180. **Poslednje nalašče za otroke.** (2998—14)

Vprašajte svojega zdravnika.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 506 m. Srednji letni tlak 756.0 mm.

Dec.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
31	9. zv.	738.3	— 5.1	brozvetr.	sneg
1	7. aj.	737.5	— 4.9	sl. svzh.	oblačno
	3. pop.	737.6	— 2.9	sl. svzh.	oblačno
	9. zv.	739.3	— 3.2	sl. svzhod.	oblačno
	7. aj.	739.7	— 6.2	sl. svzhod.	del. jasno
	2. pop.	739.7	— 1.2	sl. svzhod.	jasno

Srednja temperatura četrtka in petka —5.3 in —3.7, normale: —26° in —27°. — Mokrina v 24 urah: 128 mm in 24 mm.

Proti kataru
sapnih organov, kašlju, nahodu, hripavosti in vrnatih boleznih zdravniški opozarjajo na

MATTONI-JEVO
GISSHÜBLER
naravno
alkalično kiselico

ki se rabi uspešno sama ali z gorkim mlekom pomešana.

Ima miloraztopljivi, osvežujoči in pomirjujoči učinek, posebno pospešuje razliženje ter je v takih slučajih poznata kot jako dobro zdravilo. (6-1)

V Ljubljani se dobiva pri Mihaelu Kastnerju in Petru Lassnik-u in v vseh lekarnah, večjih špecerijah, vinskih in delikatesnih trgovinah.

Na led!

Burja je brila,
Postal je hud' mraz,
Je led naredila,
Za drsat je čas.

Pojdimo na led,
V Tivoli, Trnov,
Tud' gledat gor na Bled
Če drži že led ta nov.

Drsalke treba sabo vzeti,
Kje se le-te dobe?
Zanje pravočasno poskrbeti
To dobro vsaki ve.

VALENTIN GOLOB
Ljubljana, Mestni trg št. 10
trgovina **DRSALIC**
in raznih železnin. 14-1

Važno
za trgovce z lesom 24

Nova kubična knjiga ali hitri računar za trgovce z lesom, na novo metersko ali decimalno mero je ravnokar izšla. 200 strani. Vel 89. Cena 5 K, po pošti 5 K 20 vln. Pošilja se le proti napreji plači ali po povzetju. — Prodaja jo založnik:

Anton Turk, Ljubljana, — Dunajska cesta 5.

Usem p. n. žast. gostom in naročnikom kakor tudi vsem prijateljem in znancem

veselo in srečno novo leto!

S spoštovanjem (3370)

Alojzija in Ana Zajec

gostilna in vinska trgovina v Ljubljani, Rimska cesta št. 4 in v Spodnji Šiški števil. 152.

Mlin in žaga v Dol. Logatcu

v prav dobrem stanu se nahajajoča, se radi boleznih iz prosta roke prodasta ali pa oddasta v najem pod ugodnimi pogoji. — Mlin je na 4 kamne, »kašar«, obenem opremljen s stroji za napravo »ješprenja«. — Pri mlinu je tudi kopališče s kabinami.

Več pove: **TOMO TOLLAZZI v Dol. Logatcu.** 16-1

Vsak dan sveže najfinejše pustne krofe

prporoča **JAKOB ZALAZNIK** slaščičarna

STARI TRG 21 GLAVNI TRG 6 27-1 SV. PETRA CESTA 26.

Gospodična

izvežbana v trgovini, računstvu ter v nemškem in slovenskem jeziku se **takoj sprejme.**

Več se poizve v upravnistvu „Slovenskega Naroda“. 26-1

Južna vina.

naravnost dobavljena toči po najnižjih cenah in v izvrstni kakovosti naravnost iz sode v kupice 20

Avguštin Zajec
restavracija, Ljubljana, Rimska cesta 24.

STENOGRAFI

vešč slovenske in nemške stenografije, išče primerne službe. Vstop takoj. (3415-3)

Naslov pove uprav. „Slov. Naroda“.

Crevlji gld. 1-20.

Le zaradi velike zaloge.

1 par moških, 1 par ženskih, 1 par dekliških in 1 par otroških modnih čevljev, ki se zelo prijetno nosijo, z lepo fasono in opremljeni za zimo. Vsi 4 pari za gl. 1-20. Za naročitev zadostuje dolgotrajna. Razpošilja se po povzetju. Zamenjava dovoljena. Vrh tega v zalogi vsakovrstni črevlji do najfinejših vrst in se oddajajo po silno nizkih cenah.

Uvoz in izvoz čevljev (2280-18)

EBERSON
Dunaj VII/3. Kaiserstr. 115. P.

V gostilni pri Cenkarju se toči

pristno vino čez ulico po znižani ceni:

Istrsko novo liter	28 kr.
Vipavsko	32 „
Istrsko staro	40 „ čez ulico 36
„	48 „ „ 44
Cviček rudeč	36 „ „ 32
Črno istrsko	40 „ „ 36

Dobivajo se tudi vedno gorka in mrzla jedila.

Abonirano opoldansko kosilo in 1 četrt litra vina stane 26 kr. (3422-2)

Za obilen obisk se priporočata

Franc in Ivana Slatner.

Kogar nadleguje kašelj

naj poskusi kašelj ublažujoče in veleokusne **Kaiser-jeve prsne bonbone.**

2740 notarsko overovljenih pričeval jamci za gotov vseh pri kašlju, hripavosti, katarju in zasliženju.

Zavrnite, kar se vam ponudi drugega! Varujte se prevar! Le pravi z varstveno znamko „tri jelke“.

Zavoj 20 in 40 vln. (2780-12)

Zalogo imajo: V Orlovih lekarni poleg železnega mostu v Ljubljani, v dež. lekarni pri Mariji Pomagaj Milana Leusteka v Ljubljani in pri Ubaldju pl. Trnkoczu v Ljubljani. — V Novem mestu v lekarni S. pl. Sladovič.

Perje

za postelje in puh

prporoča po najnižjih cenah

F. HITI 9-1

Pred škofijo št. 20.

Zunan'a naročila se točno izvršujejo.

1000 kron

ako je goljufija!

Brezskrbno rodbinsko srečo jamči knjiga o preobilnem blagoslovu otrok. Z več tisoč zahvalnicami pošilja diskretno za 90 h v avstr. znakah gospa

A. Kaupa, Berlin S.W. 230 Lindenstrasse 50

Grofa R. Keglevič-Burina redilna moka

Dematogen

je edino uspešno sredstvo proti

SUHOSTI

(upadlosti), slabemu teku, nervoznosti, bledičnosti, migreni, slabokrvnosti. V najkrajšem času garant. polna oblika, damam bujne prsi, v 6 tednih 20 kg. več teže, za otroke in odrasle obojega spola se rabi z najboljšim uspehom, zdravniško sijajno ocenjeno in priporočeno. Večkrat odlikovano, tudi „Grand Prix v Parizu 1903“ Pazite na ime „Dematogen“, zak. var. Karton stane **gld. 1-25.** Razpošilja centralna zaloga (3384-2)

E. J. BALZAR, Dunaj III, Heuburgerstr. 56.

Pri pomanjkanju teka, slabem prebavljanju, oslabelem želodcu, glavobolu, (vseled boleznih v želodcu) slabosti, nerednem odvajanju in dr. želod. boleznih in težavah so (2559)

Brady-jeve (marijalske) kapljice za želodce izvrstno preb. zdravilo

Zaht. naj se izrecno (5) izrecno Bradyjeve kapljice za žel. Dobe se v lek. čene, pa od lek. C. Brady-ja Dunaj I. Fleischmarkt 1. Cena 1 st. 80 v, vel. st. K 140

GRAND PRIX

Parizka svetovna razstava 1900.

EAU DENTIFRICE
DU DOCTEUR PIERRE
DE LA FACULTE DE MEDECINE DE
PARIS

Svetovnoslavna ustna voda.

Dobiva se povsod. (2105-40)

Kontoristinja

absolventinja trgovske šole, zmožna obeh deželnih jezikov išče **primerno mesto.** Ponudbe se prosi pod „N. N.“ poste restante, Ljubljana.

Osebe vsakega stanu

lahko vsak dan 20-30 K zanesljivo in brez rizika zaslužijo z nekim novim sistemom. Vprašanja na

A. BERGER Budimpešta, Josefaring 16. (3408-3)

Podobar

ki je izvežban v gotičnem slogu ornamenta rezati in je dober risar se **takoj sprejme** pri akademskem podobarju (3457-2)

Alojziju Progar v Celovcu.

Učenec

iz dobre hiše se sprejme v trgovini spicerijskega blaga in tobačni zalogi (3442-2)

G. Jelovška na Vrhniki.

Mlad mož

od 17 let naprej se sprejme v trgovino z manufakturnim in sukninim blagom na **Čaškem kot** (3412-3)

korespondent.

Isti mora biti popolnoma zmožen slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi in ako le mogoče tudi še hrvaškega ali madjarskega jezika.

Ponudbe, ki naj obsegajo pogoje, pod katerimi bi dotični ono mesto sprejel, naj se vpošlje **do 15. januarja** pod „B. S. K.“ poste restante, **Kudolfovo.**

Prednost dobi isti, ki je vsaj deloma v trgovini izvežban, ali pa še kakega drugega jezika zmožen.

Naznanilo.

Martin Lampert

v Ljubljani, Kolodvorske ulice 31 prodaja

trboveljski premog

na drobno in debelo; dalje dobra suha **bukova in mehka drva** po sežnjih (klast.) ali tudi po cele vagone; rezana in sekana, trda in mehka drva se dobje na zahtevo v vsaki množini.

Obenem tudi naznanjam slavnemu občinstvu, da sem v isti hiši **prevzel** najstarejšo firmo umrlega

Jurija Jankoviča

do domače **Habeta**, obstoječo že nad 80 let, znano po vsi Ljubljani in po deželi, namreč **prevažanje vsakovrstnega blaga s kolodvora na kolodvor**, kakor tudi pri stavbah.

Prevzamem tudi selitve po najnižji ceni.

Se priporočam slavnemu občinstvu za množični obisk

(3301-3) **Martin Lampert.**

Trgovski pomočnik

19 let star, mešane stroke, slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi popolnoma zmožen, želi **takoj v službo stopiti.**

Več pove upravnistvo „Slov. Naroda“.

2 dijaka

se vsprejmeta na stanovanje in hrano v skupni sobi.

Naslov pove upravnistvo „Slov. Naroda“. (3439-2)

Trgovski pomočnik

izurjen v vseh strokah trgovine, samostojen delavec, z dobrimi referencami, išče **službo.** 15-1

Blg. hotne ponudbe pod „Pomočnik“ na upravnistvo „Slov. Naroda“.

Prodajalka

izučena v trgovini z mešanim blagom na deželi, ki je že eno leto služila kot blagajničarka in prodajalka, 20 let stara, zmožna slovenske in nemške jezikovne službe **blagajničarke ali prodajalke** v kaki večji trgovini v mestu ali na deželi.

Ponudbe na uprav. „Slov. Naroda“.

Dobro vpeljana špecerijska trgovina

na jako lepem prostoru v Ljubljani **se da v najem ali prodaja.**

Gotovine zadostuje 2000 K.

Več pove (3421-3)

Jos. Jebačin
trgovec v Ljubljani.

Urarskega pomočnika sprejme takoj (3433-3)

H. Sattner v Kranju.

Vsak dan sveže, najfinejše pustne krofe

prporoča 3448 2

Rud. Kirbis slaščičarna v Ljubljani, Kongresni trg.

Kdor je kupec

za **lepo posestvo**, sposobno in prikladno tudi za vsako trgovino, obstoječe iz: **enonadstropne hiše, velike kleti, 2 magacinov, hleva in velikega vrta** za zadnjo ceno

gld. 2500

naj se zgleda pri (3438-3)

ALOJZIJU KANCU
tovarnarju upognjenih stolov Zgornje Gameljne pri Ljubljani.

Varst. znamka: **Sldro.**

Liniment Caps. Comp.

iz **Richterjeve** lekarne v **Pragi**

priznana izborno, bolečine tolažeče mazilo; po 80 h, K 140 in K 2— se dobiva v vseh lekarnah. Pri nakupu tega splošno priljubljenega domačega zdravila naj se jemljejo le originalne steklenice v zaplepnih z našo varstveno znamko „sldro“ iz Richterjeve lekarne, potem je vsakdo prepričan, da je da je dobil originalni izdelek. (2563-16)

Richterjeva lekar. na pri zlatem levu v Pragi, I. Eliščina c. 5.

MANDELJEVI OTROBI

Z VUOLJČNIM DUHOM NAJBOLJŠE SREDSTVO ZA GOJITEV POLTI

A. MOTSCH & CO, DUNAJ

13 QUELLENSTR. 115 in 1, U/G ECK 5/3.

Bratje Novaković

lastniki vinogradov na otoku Braču in v Makarskem primorju v Dalmaciji.

Prodaja v steklenicah in pisarna: **Ljubljana** Stari trg števil. 15

Skladišče in prodaja na debelo: **Spodnja Šiška, Vodnikova cesta**

priporočajo svoja domača, izvrstna stolna, dezertna, krvna, črna, rudeča in bela

dalmatinska vina

dalmatinsko žganje, tropinovec, dalmatinski vinski konjak in dalmatinsko olivno olje po neverjetno nizkih cenah.

Razpošilja se v posodah po 100, 300 in 600 litrov. — Kdor pošlje svojo posodo, dobi vino mnogo ceneje.

Vzorci in ceniki zastoj in poštnine prosto. (2567-16)

Kontoristinja

z večletnimi dobrimi izpričevali, zmožna obeh deželnih jezikov, dobra računarka, zna perfektno pisati na pisalni stroj, ki je že služila v neki pisarni, bi rada premenila mesto. Vljude po-
nadbne pod „G. H. 14“ poste restante v Ljubljani. (3425-2)

Suhe gobe, orehe, predivo, žele-
d, vsake vrste fižol, vsako-
vrstno žito in sadje

sploh vse deželne pridelke

kupi

(2964-15)

Anton Kolenc v Celju.

Poskusite

pristni
rastlinski
liker
Florian

Po okusu in zdrav-
nem učinku prvak
likerjev.

Varstvena znamka.

Ogreva in oživilja telo,
Budi tek in prebavo,
Daje dobro spanje.

Lastnik:

5-1

EDMUND KAVČIČ, Ljubljana.

Vzorci se radovoljno dajejo brezplačno.

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

prilaga svoj priznani izvrsten **Portland-cement** v vedno
jednakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene pred-
pise glede tlakovne in odporne trdote **daleč nadkriljujoči** dobroti, kakor
tudi svoje priznane izvrstno **apno**.

Priloge in spričevala

raznih uradov in najstrovejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad:

(2838-10)

Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Naznanjam, da bodem otvoril svojo

NOTARSKO PISARNO

dne 6. januarja t. l. v Čudnovi hiši,
SODNIJSKE ULICE ŠT. 6
(kjer je preje uradoval notar dr. Bežek).

Aleksander Hudovernik

c. kr. notar.

19

KAROL REBEK

od c. kr. vlade potrjeni zastopnik
proge

„Rdeča zvezda“
Ljubljana, Kolodvorske ulice 41

od južnega kolodvora druga hiša na desno.

Najkrajša, najcenejša in
najboljša voznja

v Ameriko

je na brzoparnikih te linije.

Potniki bodo **edino** pri meni
brezplačno zdravniško pre-
iskani.

Veljavne vozne listke in natančni pouk
izseljencem dobi se v moji pisarni:
Kolodvorske ulice št. 41.

Karol Rebek.

FR. P. ZAJEC

urar
Ljubljana
Stari trg št. 28
Nikelasta remontoar
ura od gl. 1-30.
Srebrna cilind. rem.
ura od gl. 4-10.
Ceniki zastoj in franko.

MODERCE

natančno po životni meri za vsako starost,
za vsaki život in v vsaki tačoni

prilaga
HENRIK KENDA

v Ljubljani, Glavni trg 17.

Važno! Za Važno!
gospodinj, trgovce in živinorejce.

Najboljša in najcenejša postrežba

za droge, kemikalije, zelišča, ovtje,
korenine itd. tud po Knepu, usne
vode in zobni prašek, ribje olje, re-
diline in posipalne moke za otroke,
dišave, mila in sploh vse toaletne
predmete, fotografirane aparate
in potrebščine, kirurška obzila
vsake vrste, sredstva za desin-
fekcijo, vosek in paste za tla itd. —
Velika zaloga najfinjšega rumca in
konjaka. — Zaloga svežih mi-
neralnih vod in solj za kopel.

Oblastv. konces. oddaja strupov.

Za živinorejce
posebno priporočljivo: grenka sol,
dvojna sol, soliter, encijan, kolmož,
krmilno apno itd. — Vnanja naročila
se izvršujejo točno in solidno.

→ Drogerija ←

Anton Kanc

Ljubljana, Šelenburgove ulice 3.

Blaž Jesenko

Ljubljana, Stari trg 11.

Zadnje novosti vsakovrstnih

klobukov

cilindrov itd., iz prvih avstrij.,
angleških, italijanskih tovarn.
Solidno blago, nizke cene.

Anton Presker

krojač in dobavitelj uniform avstrij-
skega društva železniških uradnikov
Ljubljana, Sv. Petra cesta 16

prilaga svojo veliko zalogo

gotovih
oblek za
gospode in
dečke,
iopic in
plaščev
za gospe,
nepre-
močljivih
havelokov
i. t. d.

Obleke po meri se po najnovejših
uzorcih in najnižjih cenah izvršujejo.

Privatne predpustne plesne vaje

v dvorani hotela „pri Maliču“

za dame in gospode iz boljših rednih se bodo vrstile vsak poned-
eljek in petek ob pol osmih zvečer Poučevanje modernih plesov.
Posebne ure vsak čas dneva.

Prijave in vpisovanja vsak dan od 11. do 12. dopoldne in od 2. do 3. popoldne v
hotelu „pri Maliču“, soba 73.

Z veseloščitovanjem

Giulio Morterra, učitelj plesa.

17-1

Novo izboljšani gramofoni

(40) z zvočnim locnjem in varstveno skrinjico. (2138)

Najvišja spopolnitel! Zelo priljubljen pri družini in zasebnikih.

Gramofon-avtomat za gostilni-
čarje.

Igra samo, če se denar vrže notri.

Prodaja na obroke!

Velika zaloga najnovejših plošč.

Zamena starih plošč.

Rudolf Weber, urar

Ljubljana, Stari trg št. 16.

Naročila
na zunan-
je izvrše
s
povratno
pošto

Za čevlje najboljše čistilo na svetu!

Fernolendt-voščilo za čevlje

ki daje čevljem temno-
črn blek in ohranja
usnje stano vitno.

Fernolendt-loščilna mast za svetle čevlje, ki se po njej
lepo svetijo i usnje konservira.

(črna loščilna mast) nalašč za
kozje (Kid) usnje, chevreau-, gamsovo-,
šagrin-usnje in Box-Calf. Usnje postane
nepremočljivo, mehko in voljno, se tudi v mokrotni ne od-
barva, obleka se ne maže, čevlji se pa fino, črno bleščijo.

Dehiva se povsod.

Štefan Fernolendt c. kr. priv. tovarna (ustanovljena 1832)
c. kr. dvor. dobavitelj, Dunaj, I. Schulerstrasse 21.

Na razstavah: v Parizu „Zlata svečnja“, v Londonu „Grand Prix“.

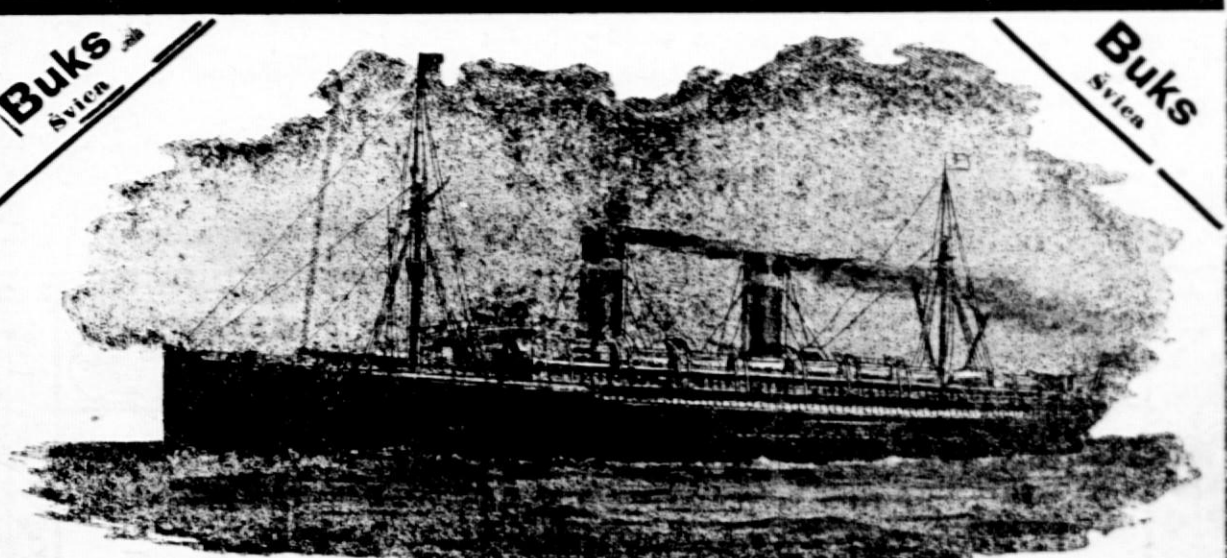
Ces. kr. avstrijske državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Izvod iz voznega reda.

veljaven od dne 1. oktobra 1903. leta.

ODHOD IZ LJUBLJANE juž. kol. PROGA ČEZ TRBIŽ. Ob 12. uri 21 m ponoči osonbi
vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v
Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten — Ob
7. uri 5 m. zjutraj osonbi vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno,
Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m
dopolodne osonbi vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob
3. uri 56 m popoldne osonbi vlak v Trbiž, Smohor, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Mona-
kovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc,
Corih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budjevice, Plzen, Marijine vare,
Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago (direktni voz I. in II. razr.), Lipsko, na Dunaj
čez Amstetten — Ob 10. uri ponoči osonbi vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost,
Monakovo (direktni vozovi I. in II. razreda Trst-Monakovo). PROGA V NOVOMESTO
IN V KOČEVJE. Osonbi vlaki. Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomesto, Stražo, Toplice,
Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne istotako, ob 7. uri 8 m zvečer v Novomesto, Kočevje.
PRIHOD V LJUBLJANO juž. kol. PROGA IZ TRBIŽA. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonbi vlak
z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Inomost, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Iši,
Aussee, Ljubno, Celovec, Beljak (direktni vozovi I. in II. razreda Monakovo-Trst). — Ob
7. uri 12 m zjutraj osonbi vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m popoldne osonbi vlak z
Dunaja čez Amstetten, Lipsko, Prago (direktni vozovi I. in II. razr.), Francove vare, Kar-
love vare, Heb, Marijine vare, Plzen, Budejevice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo,
Cur h, Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, St. Mohor, Pon-
tabel. — Ob 4. uri 44 m popoldne osonbi vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthal, Beljaka, Ce-
lovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonbi
vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Smohora, Celovca, Pontabla, čez Selzthal iz Inomosta v
Solnograd. — PROGA IZ NOVEGAMESTA IN KOČEVJA. Osonbi vlaki: Ob 8. uri 44 m
zjutraj iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže, Toplic, Novega
mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer istotako. ODHOD IZ LJUBLJANE drž. kol.
V KAMNIK, Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 7. uri 10 m
in ob 10. uri 45 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih, samo oktobra. — PRIHOD V
LJUBLJANO drž. kol. IZ KAMNIKA. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m
dopolodne, ob 6. uri 10 m in ob 9. uri 55 m zvečer samo ob nedeljah in praznikih in
2amo v oktobru. — Čas pri- in odhoda je označen po srednjeevropskem času, ki je za
s min. pred krajevnim časom v Ljubljani.

HAVRE-AMERIKA

New-York

Prevažata potnike z brzoparniki, ki za-
nesljivo prevozijo v 5½, do 6½, dni

preko morja, po najnižjih

cenah v

BUKSA na omenjena

pristanišča:

II. razred (kajite) K 250.—

III. razred (medkrov) K 148.—

25-1 Pojasnila daje brezplačno takoj zastopnik:

Ivan Bihelj v Buksu (Švica) poleg
kolodvora.

Vožnja LJUBLJANA-BUKS velja

samo 5 glđ 3 kr.

Zunanji uradnik

se sprejme proti plači, potovalnim dietam in proviziji pri starorenomirani tuzemski zavarovalnici za življenje. Zmožen mora biti slovenščine in nemščine, izurjen v zavarovalni stroki in imeti dobre reference. (3394-3)

Ponudbe pod "zavarovalnica za življenje" uprav. "Slov. Naroda".

Usojam si voščiti vsem svojim častitim gostom (3432-2)

== veselo ==

NOVO LETO

in prosim, obetajoč najboljšo postrežbo, tudi nadaljnega blagohotnega obiska.

Z velespoštovanjem

Mihael Marzolini

kavarna „Merkur“.

Slastna

pijača

(3223-8)

Talanda Ceylon-čaj.

Ne vpliva vznemirjajoče, temveč krepi na duha in telo:

St. 1 v zavojih po 20, 30, 125 vln:
" 2 " " " 24, 60, 150 "
" 3 " " " 32, 80, 200 "

Dobiva se
v vsaki večji drogeriji
in špecerijski trgovini.

K. in R. JEŽEK

tovarna in livarna kmetijskih in poljedelskih strojev

v **Blanskem na Moravskem**
zaloga v Ljubljani,

na dvorišču dunajske mitnice
glavni zastopnik **I. KOMATIČ**
podružnica v Radovljici:

== pri g. F. Korošinu ==

in podružnica v Novem mestu

== pri trgovcu g. A. Gustinu ==

želita vsem svojim cenj. odjemalcem

*** veselo novo leto ***

in se še nadalje najtopleje priporočata,
z zagotovilom najtočnejše in najkvalitetnejše postrežbe. (3402)

Ohranitev zdravega

* ŽELODCA *

tihi največ v ohranitvi, pospeševanju in v uravnavi prebavljanja ter odstranitvi nadležnega snovi. V ta namen naj se rabi najpripravnejše znano sredstvo **dr. Rose balsam za želodec**. Ta je narejen iz najboljših izbranih zdravilnih zelišč za lek. Vzbuja apetit in pospešuje prebavljanje in prozračno lahko odvajanje tako, da služi z najboljšim uspehom za gojenje želodca.

SVARILO!

Vsi deli embalaže
imajo zraven stoječo
postavno depono-
vano varstvom znamko.

Glavna zaloga

lekarna **B. FRAGNER-ja** v Pragi,
c. in kr. dvornega dobavitelja
„pri črnem orlu“

Praga, Malá Strana, ogol Nerudova ulice.
Po pošti razpošilja se vsak dan.
Proti vpošiljavi K 256 se pošlje velika steklenica in za K 150 mala steklenica na vse postaje avstro-ogorske monarhijske poštne proste.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogorske.
V Ljubljani se dobiva pri gg. lekarnjih:
G. Piccoli, U. pl. Trnkóczy, M. Mar-
b. detschlager, J. Mayr. (1112-14)

„ANDROPOGON“

(Iznajdljiv P. Herrmann, Zgornja Poljskava)

je najboljša, vsa pričakovanja prekaša-
joča sredstvo za rast las, katero ni
nikako sleparstvo, ampak skozi leta s
nenavadnimi uspehi izkušena in saj-
dena neškodljiva tekočina, ki zabrani
lapadanje las in odstrani pra-
haje.

Značilno je, da se pri pravilni rabi
še čez 4 do 5 tednov opazi močna rast
las, kakor tudi brade, in imajo novo srast
lasje pri osivelih sopes svojo nekdanjo
naravno barvo — Mnogoštevilna pri-
naja. Cena steklenice 3 Mk.

Dobi se v vseh mestih in večjih kra-
jih dežele.

Glavna zaloga in razpošiljatelj
v Ljubljani pri gospodu

Váso Petričič-u.

V zalogi imata tudi gg. U. pl. Trn-
kóczy, A. Mane, E. Sark v Ljub-
ljani in g. A. Rant v Kranju.

Dobiva se tudi v Novem mestu v
lekarni pri „Angelju“.
Preprodajalci popust. 12-1

!!Potniki v Ameriko!!

CUNARD LINE

prevažata potnike naravnost

== Iz Trsta v Novi-York ==

s brzim parnikom „AURANIA“ s 1200 mesti III. razreda in s 300
salon-mesti II. razreda s kabinami in s brzim parobrodom „CARPA-
THIA“ s 2000 mesti III. razreda in s 400 salon-mesti II. razreda s kabinami.

Cena potne karte za vožnjo, za hrano z vinom in vso postrežbo iz Trsta v Novi-York
III. razred za osebo 180 kron. (3147-9)

Odhod iz Trsta:

»CARPATHIA« 15. decembra 1903 »CARPATHIA« 2. februar. 1904.
»AURANIA« 29. decembra 1903 »AURANIA« 16. februar. 1904.

Natančnejša razjasnjenja, vozne bilete, cene, prevoze v druge postranske luke in
železniške postaje iz Nevege-Yorka v notranja mesta Zedinjenih držav
Severne Amerike daje in preskrbuje

Avstrijski domači glavni zastop **Schröder & Co., Trst**
Via Carlo Ghega št. 8, I. nadst.

Naslov za brzojave: **SCHRODERCO — TRST.**

Potniki naj se zgledajo pravočasno in precej pisмено ali brzojavno za vozne bilete!

Nujno svarilo

pred malovrednimi smotljivo podobnimi in ničvrednimi ponar-
redbami našega izdelka. Zahtevajte vselej izrecno „KUNEROL“
s varstveno znamko in zagotovite se pri podrobnem naku-
povanju, da dobite pristni Kunerol.

Zdravniki najtopleje priporočajo

KUNEROL

popolno nadomestilo za surovo
maslo, svinjako mast, maslo itd.

Zajamčeno čisto rastlinsko maslo iz kokosovih orohov.
Zahtevajte „Kunerol“ v vsaki boljši prodajalnici
jezovin. V kraje, kjer se „Kunerol“ še ne dobiva,
pošiljamo poskusne poštno skatlice po okoli 5 kg
brutto po 6 K 50 h za skatlico, franko na vsako
avstro-ogorsko pošto proti povzetju. Za raspeče-
valce po železnici v zavrtkih po 1/2, ali 1 kg, v
zavojih pa od 10 kg naprej.

!! Za grosiste prednostne cene !!
Brošure in zdravniška izpričevanja zastoj.

Emanuel Khuner & sin

tovarna za rastlinsko maslo na Dunaju.

Centralna pisarna: Dunaj, XIV. (3041-5)

Sechshauserstrasse 68/70.

Špecerijska trgovina

v Ljubljani na lepem, vpeljanem
prostoru se odda pod ugodnimi
pogoji radi boleznih takoj ali za
februar.

Vprašanja na **Otto Schmidt-a**
v Ljubljani. 3272-8

Spomini na Prešerna

Spisala Ernestina Jelovšek.

Kateraga Slovenca ne bi zanimala
ta knjiga! Pesnik-Prešeren, človek-
Prešeren je gotovo najmarkantnejši po-
jav v našem narodu v XIX. stol. Pa
dočim so nam prvi naši kritiki-este-
tiki ocenili in pojasnili ter končno
pokazali pravo vrednost Prešernove
poezije, nam je bila oseba in življenje
pesnikovo zavito v nekaj meglen
mitos, ki nam je kazal Prešerna sedaj
v skoro preveč svetlih, sedaj zopet v
pretemnih slikah. In vendar je bil le
človek! „Homo sum“ velja tudi o pesni-
kih vseh narodov. S tu poudarjenega
stališča je presojati to knjigo, ki nam
je najbolj avtentičen dokument o Pre-
šernu, saj jo je napisala — njegova hči.

Dobiva se v založništvu

Lav. Schwentnerja v Ljubljani.

Cena broš. 2 K, po pošti 2 K 10 h,
elegantno v platno vez. 3 K 40 h,
po pošti 3 K 60 h. 2

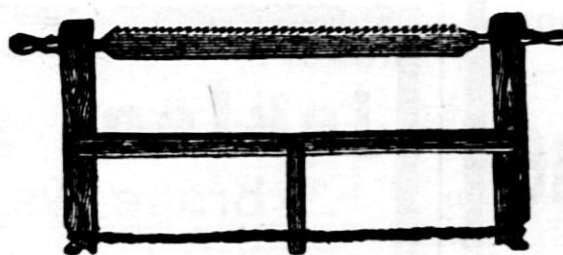
Ernesta Hammerschmidta nasledniki

MADILE, WUTSCHER & KO.

trgovina železnin in kovin

Ljubljana, Valvasorjev
trg št. 6.

Velika izbira najrazličnejših priprav za
mizarje, ključavničarje, kovače, kleparje itd.

Največja izbira
briljantnega blaga
kakor poročnih prstanov,
brož, prstanov, zapestnic;
velika zaloga zlatnine
n. pr. zlato verižice za gospode in dame, ko-
Srebrnine:
nastavki, servisi za čaj, kavo, pivo in vino, krušne koča-
rice, tase, pušice za sladkor, povezniki za sir, skledice za sa-
lato in komplete, dalje kompletno opremljene
za 6 in 12 oseb, proračuni o tem so na razpolago.
kasete za družine
cerkvena posoda
nastavki vseh kropljavih
svetilk itd.

Adolf Wagenpfeil

zlatar in juvelir

v Ljubljani

priroroča slavnemu p. n. ob-

činstvu svojo (3975-8)

veliko zalogo

novosti.

berndorfske, Christonlejeve in wut-
temberške tovarne kovinskih blaga
pripravljajo najboljše firme za namizno opravo (bole, vilice).
Največja izbira skrbno izdelanih
daril za krste, Miklavža in božič.
Ceniti zastoj.
Najnižje cene.
Blago v izbero se na
zunan točno od-
pošilja.